

VOOG

Oscar Stude,

Tallinnas. Ekspeditsiooni äri,

asutatud 1882.

Raudtee ametline speditsoon.

Korras — Inkasso — Kinnitamine — Laevaagendid.

Oma puksiirid ja ladud raudtee ühendusega.

OSAKONNAD:

Pärnus, Pühavaimu 8,

Tartus, Jaani 24,

Valgas, Maleva 1,

Narvas, Kiriku 22,

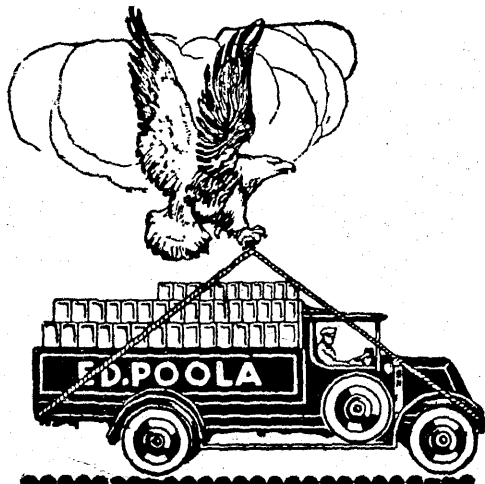
Viljandis, Lossi 8,

Võrus, Jüri 13-b.,

Põltsamaal, Lossi Nr. 15.

Telegr. aadress igas kohas: „STUDEOS“.

Mööbli ja muude raskuste veoks on kõige kasulikum tarvitada veoautosid.

ED. POOLA 1-järgu transport-firma.

„Renault“ veoautod kandejõuga 1½–10 tonni õhukummidel võimaldavad veetavate asjade kiirelt ja tervelt kohale transpordeerimist.

Tellimisi võetakse vastu raskuse ning kauguse peale vaatamata igal kellaajal.

Panga konto: Tallinna Majaomanikkude Pank. nr 48.

Tallinnas, Lauulupeo tän. 22. Tel. 306-23, 306-24

A-S. „E. M. Usvansky ja Pojad“

Nahavabrik, toores- ja karusnahkade eksport.

Tartu, postkast nr. 9. Erakõnetraat nr. 2-88.

Vabrik, Kaluri tän. nr. 45, kõnetraat nr. 1-22

Ladu: Kaubafoov nr. 24, kõnetraat nr. 6-91.

Valmistab: Talla-, pinsoli-, pastla-, syromett-, platt- ja sandaalinahku, juht-, sääre ja pealishakku. Sumadani-, portfelli- ja mööblinahku.

Ostab: Toores- ja karusnahku.

A.-S. **Vennad Kimberg**

TALLINN

Rüütli tän. nr. 4.

Kõnetraat 18-07

Soovitab ladust:

Rootsi ja inglise tsingit. katuseplekki,

Musta raudplekki,

Naelu ja traati,

Tsinkvalget, tinavalget, värnitsat ja ookrit.

Lukke, ukse- ja akna-hingesid,

käehakatisi ja muud ehitusmaterjali.

Kõige soodsam ostukoht jällemüjatele.

Kõiksugu kõrgekülviväärtuslikke

**seemneid,
viljapuid,
aiatööriistu jne.**

Soovitab

Eesti Seemnevilja Ühisus.

a. s. Viljandi Linavabrik

valmistab talurahvale nende linadest ja takkudest mitmesuguses
jämeduses lõnga ja riiet soodsate hindadega.

Müügiks vabrikuladus alati saadaval:

Päevatekke,

Presendiriiet koormate ja masinate kattedeks, impregneeri-
mata ja impregneerit.,

Valmis õmmeldud presente,

Viljakotiriiet ja valmis viljakotte,

Vastupidavaid riidest masinarihmu,

Puuvillast vokinööri lina- ja villaketra-
misevabrikutele.

Undiseks: Puuvillase lõimega ilusate lilleliste mustritega laud-
lina-, käterätiku- ja päevatekiriie.

Proovid ja hinnad näha vabrikus ja tööde vastuvõtmise kohtades.

Tellimiste täitmine kiire.

Austusega VABRIKU JUHATUS.

Inglis linoleum

suurimas valikus.

S. Kull

Tallinn, Vana Posti tän. 8.

Telefon 31-57.

Soovitame suures valikus

Elektri- armatuure,

triikraudu, keedunõusid ja
mootoreid,

Philips- ja Osram-lampe

ja igasuguseid elektri- ja
raadiotarbeid

V. Engel

Tallinnas, Pikk t. 45

Telefon 26-53

F. O. I.

Surmarüütel

See ei ole mitte kinodraama nimetus nii ja
nii mitmes vaatuses, vaid see on enneole-
mata mõjuga putukapulbri nimetus,
kuid ühtlasi ka draama — kõigile parasiiti-
dele, nagu lutikad, prussakad, kilgid, kirbud,
koid, kärbsed jne. Inimestele ja koduloo-
madele on ta täiesti kahjutu.

Hind 25 senti karbikse.

F. O. Treublut A-s.

Pikk tän. 18.

SÜGISNUMBER 1930

Taavet ja Koljat.

Tee kiirele edule.

(Kiri kaubamaja „Koljati“ omanikule härra Taavet Stöpsilt, Oriole U. S. A.)

21. jaanuaril.
Võõrastemaja „Hüljes“

Härra Georg Koljatile,
kaubamaja „Koljat“
Oriole, U. S. A.

Väga austatud härra!

Siin on jubus, mida Te seni olete oodanud! Keegi noormees, kel on ülikülluses

1. mõistust,
2. häid ideid,
3. väledust,

ja kel täiesti puudub

1. raha ja
2. ilu,

pakub Teile mitte kunagi korduvat juhust saada Teie ametnikuks.

Tal on ette näidata

1. eeskujulik kasvatus,
2. optimistlik iseloom
3. ohjeldamata loomisrõõm.

Kõik, mida ta nõuab, on isiklik kõnelus Teiega. Täitke kaasasolev formular ja saatke otsekohe ära! Tehke seda otsekohe. Homme võib juba hilja olla.

Täie lugupidamisega Teie
Taavet Stöps.

(Kaasasoleva formulari ärakiri.)

Kriipsutage soovitud osa olla!
See ei tee teile mingid kulusid!

Härra Taavet Stöpsile,
võõrastemaja „Hüljes“

1. Tulge otsekohe!
2. Ootan Teid kannatamatult!
3. Viimaks ometi!
4. Minu kõnetunnid on kl. kuni

Lugupidamisega
(Allkiri)

(Kiri härra Stöpsi vanematele.)
Võõrastemaja „Hüljes“

Tulevaselt mijonäriilt Taavet Stöpsilt isale,
emale ja Billiele.

Seega teatan teile, et ma õnnelikult päälesin jõudsin ja juba tormijooksu ette võtan ühele uhkele ja suurele firmale. Ma seadsin juba rongil kirja kokku ja palun jumalat, et sel, kes seda loeb, huumorit oleks, muidu peab auahne noormees Taavet Stöps oma õnne mujalt otsima. Aga miks muretseda? Ma tean, ma pean midagi leidma, järelikult leian ma ka (kuigi siin on suur hulk noori inimesi, kes sedasama tahavad mis mina. Noh, kuidas käib teie käsi kodus? Siin on küll vist kolm korda nii palju inimesi kui meil Cliftonis. Kaubamaja „Koljat“ on, nii palju kui olen aru saanud, niisugune nagu meil Leppel & Co — muidugi ainult palju suurem. Koljati juures loodan ma kohta leida. Ärge unustage mulle järjekindlalt ajalehte saata, tahaksin ikka asjaga kursis olla. Jääge terveks. Palju, palju terviseid teie Taavetilt.

(Väljavõte härra Stöpsi päevaraamatust.)

22. jaanuaril.

Olen tundide kaupa „Koljati“ vastusele oodanud; seni veel mingit märki. Niisiis tuleb homme teine ultimaatum ette panna. — Kirjutasin eile koju ja tegin jalutuskäigu. Kohtasin juhuslikult Charlie Duffi ja tundsin ta kohe ära. Charlie juures oli veetlevaim tütarlaps maailmas. Nimest ei saanud ma õieti aru — Marion, või midagi sarnast. Loodetavasti kohtan ma Charlie'ga jälle, meelsamini veel temaga üksinda.

23. jaanuaril.

Täna saatsin teise ultimaatumini mr. Koljatile, sammusin siis läbi ta kaubamaja, et korjata värsket materjali. Mida enam ma sellele asjale mõtlen, mille käima panin, seda kindlam olen, et ta viltu läheb. Aga kes ütleb a — — — Lootsin täna Charlie't kohata, ei läinud aga korda. Võib olla lähen homme õhtul tema poole. Tahaksin heameelega teada, kuidas oli tütarlapse teine nimi. Marion on ilus eesnimi — naljakas, et ühe nime kohta tulevad niisugused mõtted.

(Härra Taavet Stöpsi kiri kätte härra Georg Koljatile.)

23. jaanuaril.

Võõrastemaja „Hüljes“.
Härra Georg Koljatile, kaubamaja „Koljat“,
Oriole. U. S. A.

Väga austatud härra!

Teie mängukarude väljapanek on 1. mõ-
jutu, 2. otstarbekohatu, 3. pillav. Mõne
1. väikese tooliga, 2. suure nukuga ja 3. tea-
tud fantaasiaga laseks end muinasjutt kol-
mest karust kujutada palju paremini ja ka-
sulikumalt.

Teil on toole, teil on nukkusid, mi-
n ul on fantaasiat! Soodsad juhused koputa-
vad teie uksele harva kaks korda, see on
teine koputus.

Täie lugupidamisega Teie
Taavet Stöps.

(Härra Taavet Stöpsi päevaraamatust.)

25. jaanuaril.

Mr. Koljati jääne vaikimine ajab päris
külmetama. Mitte üht sõnagi. Läksin täna
kaubamajja ja ostsin endale ühe kaelasideme.
Nägin sel puhul, et müüja oli oma kravati
sõlminud haruldaselt elegantselt. See andis
mulle uue idee! Ikka veel ühtki sõna Kol-
jatilt. Kardan, et porto, mis ma kaasa pa-
nin, on ära visatud, aga — ma pean b ütlema!
(Telegramm härra Georg Koljatile.)

27. jaanuaril.

„Ainukordne juhused ootab teie
ootetoas.“

Taavet Stöps.

(Kiri härra Stöpsi vanematele.)

Ohoi! Tormijooks on möödas, kindlus
vallutatud. Teie kangelane on lahinguvälja
peremees ja tal on kindel koht ahiekspedien-
dina seni võitmatu firmas „Georg Koljat ja
Kompani“. Selle koha strateegilist väärtust
ei tule alla hinnata, sest ta väärtus on 15 dol-
larit nädalas. Varsti jälle.

Teie Taavet.

(Härra Stöpsi päevaraamatust.)

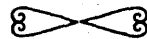
Nii, vanapoiss, kõige halvem oleks niisiis
möödas. Jumal teab, ühestki Rubikonist
ei olda vaevarikamalt üle saadud. Järgnevad
lahingu üksikasjad: Tõusin täna hommikul
üles ja kaalusin lahingukäigu läbi. Telefo-
neerisin Koljatile. Mulle öeldi, et ta ei ole
vaba. Läksin lähemasse postiasutisse, saatsin
telegrammi ja läksin kohe telegrammi
viijaga kaasa. Jõudsin nii karukoopasse,
kus sekretär mu vastu võttis järgmiste sõ-
nadega: Härra Koljat ei võta kedagi vastu
ilma enne kokku leppimata. Ma ei lasknud
end kohutada, istusin toolile. Ah, korruga
ilmub see võimas ise uksele, vahib
mulle üksisilmi otsa, pöörab silmad taeva
poole, koputab endale otsale ja kaob. Pä-

rast ootamist, mis mulle paistis kolme aas-
tana, kutsuti mind kõige pühamasse paika,
seisin pika kõhna mehe ees ja püüdsin
teha oma kõige intelligendima näo. Ta is-
tus hiigelsuure kirjutuslaua ees, kirjutas ja
kirjutas ja viskas äkki sulle minema.
„Võtke istet, härra Stöps!“ ütles ta häälega,
mis pani mul põlved värisema. „Enne kui
hakkasid teie kirjad tulema,“ jatkas ta siis
ja ta nägu jäi valjuks ja siledaks kui kalju,
oletasin ma, et on ainult seitse maailmaimet.
Teie temperamendikas enesekirjeldus õpetas
mulle teist. Ma näen siiski, et teil teie arvu-
rikastest talentidest hoolimata puudub kaks
hädatarvilikku tegurit: raha ja ilu. Kahjuks
võin ma teile omalt poolt teatada ühega abiks
olla. Kui te end teatate härra Valloppile,
jutustab ta teile, kuidas te võite teenida
15 dollarit nädalas.“

Ma tänasin nii hästi kui suutsin.

„Veel midagi, härra Stöps,“ katkestas
ta mind, „mul oleks hea meel, kui te mulle
jälle teataksite, kui teile vaateakendel ja
väljapanekutel midagi meeltemööda pole ja
kui teil on teha mõni ettepanek.“ See on
kõik. Kohtasin hiljem Charlie Duffi, kes
mu kutsus ühele koosviibimisele. Mida roh-
kem ma järele mõtlen, seda kenama ma
leian olevat Marioni nime.

Kohvik
Feischner.

Harju t. 45
tel. 19-50

28. jaanuaril

Ma tahaksin heameelega ühe luuletisega hakkama saada, aga ei ole nähtavasti midagi raskemat, kui leida riim Marionile. Ma ei saa aru, mis Charlie leiab Silvia Hartvigi juures. Ta on ju üsna kena, aga kui Marion sealjuures on — noh siin ma nüüd istun kella kolme ajal öösel ja vaevlen ja ometi olen teda näinud ainult kaks korda. Tõtt öelda olin ma liig ärritatud, et seal koosviibimisel end lõbustada. — Tahaksin teada, millal ma saan palgakõrgendust. — Marion Vendelin on ta nimi. Väga ilus nimi — aga kui teda võrrelda Stöpsiga!!! Uhuu! Teine nimi on paaalju ilusam! Ja ta naerab nii veetlevalt. Tõepoolest, kõik on tema juures natukene rohkem kui veetlev. Ma pidin ta koju saatma. Charlie, see lammas saatis Silvia Hartvigi, kes, Allah olgu tänatud, elab teises linna otsas. „Kas teate, preili Wendelin, ütlesin ma, „et mul seni juhustki pole olnud teiega jutelda. Kas ma võiksin teada saada, kas te minu vastu huvi tunnete?“ — Mulle näis, nagu ahmiks ta õhu järele. — „Sest vaadake,“ jätkasin ma, „ma ei või ju teile teha abielu ettepanekut, kui ma teile armas pole, eks ole?“ Noh mõtle hästi järele, kujuteldav lugeja, mis sa teeksid, kui sa oleksid noor tütarlaps ja kui

keegi noormees, keda sa kõigest kaks korda elus oled näinud, algab sel kombel jutuajamist! Marion naeris, küll natuke närviliselt, aga — ta naeris. Kas ma tähendasin juba, et tal on veetlev naer. „Kallis härra Stöps,“ ütleb ta, „teeme niisuguse kokkuleppe: jutustage mulle midagi enda üle ja oodake natuke abielu ettepanekuga, jah?“ — „Natuke“, olin ma nõus, „aga ärge unustage: ainult natuke!“ Ta ei vastanud midagi ja oli liig pime, et ta nägu näha. Kas ma ütlesin juba, et tal on suurepärase nägu? „Ma ei ole sugugi harjunud,“ algasin ma, „end sel kombel noorte daamide juures sisse juhatama, preili Marion.“ „Kas tõesti?“ katkestas ta mind, „tõsijutt?“ „Nii ma ütlesin,“ jätkasin ma tõsiselt. „Aga erilised asiolud sunnivad mind praegu selleks. Need asiolud olete teie! Tõepoolest, ma pole veel kunagi kohanud niisugust neidu kui teie. Teie —“. „Ma tean, ma tean; aga teie tahtsite mulle iseendast jutustada“ — „Palun, ärge katkestage mind. Ma tõendan ainult oma head maitset. Nagu ma juba ütlesin, pole ma kunagi kohanud niisugust tütarlast kui teie olete ja —“ „Teie kaldute teemist kõrvale, härra Stöps!“ „Ei sugugi, preili Marion. Ma mõtlen ometi kogu aeg teile. „Sestsaadik kui ma teid nägin, olen ma —, olen ma —, nii siis, ärge tehke mu elu raskeks. Küsige minult, mis teie teada tahate ja ma vastan teile. Eks ole?“ Hea küll. Siis küsin ma teilt, kas te tahate Charliega pühapäeva pärastlõunal minu juure tulla. Kas olete nüüd rahul?“ „Ainult esialgu! Ta pööris enda järsku ümber: „Ma ei taha —“ „Teie ei taha mitte,“ katkestasin teda, „aga teie saate!“ Ja nii möödus õhtu. Kui ma seda nüüd siin loen, siis imestan ma, kust ma tookord tolle hulljulguse võtsin, kuna mul praegu ometi süda nii alla on langenud, et ta mu jala taldu kõditab!

(Härra Stöpsi kiri vanematele.)

29. jaanuaril.

Mu kallid.

Mul oli väga hea meel kuulda, et härra Leppelil on nii hea arvamine „Koljatist“. Härra Koljat on tõesti väga kena inimene ja kui mõelda, et ta ümber on tegevuses otse väike sõjavägi ametnikke ja et ta sellest hoolimata on üsna lihtne ja armastusväärne, siis saate aru, miks ta mulle väga meeldib. Ma alles algasin oma teenistusega, nüüd ta meeldib mulle juba üsna hästi ja see on peaasi. Minu kolleegid on kõik väga sõbralikud ja lahked. Minu lähem ülemus härra Wallopp on natuke pedantlik, aga asi pole nii halb. Ma olen palju keni inimesi

A-S. „D. Mirvitz ja Pojad“

Tartus, Raekoja 6, tel. 3-83.

Tallinn, S. Tartu mnt. 13, tel. 306-81.

Portselaan-, Suurim Alumiinium-,
Fajanss-, Alpakka-,
Kristall-, Nikkel-,
Klaas-, Lambi-,
Email-,

maja-,
köögi-,
valgustarvete ja iluasjade suuräri
Eestis.

tundma õppinud peale Charlie Duffi, keda ma juba varemalt tundsin, kõigepealt üht suurepärasest vana doktorit, kelle nimi on Vincent jne. Kas te võib olla tunnete kedagi Vendelini nimelist? Esialgu ei saa ma pühapäevi teie juures mööda saata, ma pean siinse eluga natuke harjuma ja raha kokku hoidma! Ärge unustage mulle päevalehte saata ja öelge Billie'le et ma loodan varsti seal trükituna näha midagi ta kirjanduslikest katsetest. Varsti rohkem.

Palju terviseid! Taavet
(Härra Stöpsi kiri härra Koljatile.)

30. jaanuaril.

Väga austatud härra Koljat!

Ta oli inetu kui öö, ta oli vaene kui kirikurott, aga ta naine armastas teda, sest ta oli geenius. Ta oskas oma kaelasidet kõita ilma tema abita. Härrade riiete-osakonnas antav õpetus, kuidas siduda elegantset kravatisõlmi, tooks kasu härrade riiteosakonnale, „Koljati“ kaubamajale, inimkonnale!

Lugupidamisega Taavet Stöps.
(Härra Stöpsi päevaraamatust.)

4. veebruaril.

Kohtasin täna Charlie Duffiga. Teatasin talle Marionile kutsesest pühapäeval tema poole tulla ja palusin teda korraks enne tema poole minna ja talle seletada, kes ma õieti olen, mis ma õieti teen; tal pole sellest ju aimugi. Ma jätsin talle täielise vabaduse ja ta oli nõus. Ühe hea näpunäite andis ta mulle siiski, ta ütles, et Marion neljapäeviti alai kodus on. Selle kirjutati endale kõrva taha. Charlie ei rääkinud täna heameelega Silvia Hartvigist. Suleb välja, et Silvia on paari aasta eest naeratanud ühele punase mokahabemega mehele ja nüüd piinab Charliet armukadedus. Kutsus mind kaasa ühele väikesele väljasõidule; pidin muidugi ära ütleva — 15 dollari juures nä-

dalas. Charlie on korralik noormees. Pakkus mulle toetust, kuni ma küllaldaselt teenin, et korralikult elada. Tal on tublisti raha. Aga ma olen ju ka üsna õnnelik ja rahul ja saan peagi võib olla veel õnnelikumaks. Kes teab! Neljapäeval selgub see! Sain kodust kirja. Linnal on nüüd nagu näha oma sensatsioon: Leppel on ostnud Karbocki kaubamaja Vinchellis. 40.000 dollari eest. Võin seda ärevust endale kujutleda. Tubli mees, see Leppel!

(Härra Stöpsi kiri preili Marion Vendelile.)

5. veebruaril.

Kallis preili Marion!

Kuna te allkirja juba lugenud olete ja teate, kellelt tuleb see ootamatu kiri, siis teie ei imesta ka selle teate üle, et ma neljapäeva õhtul teie juure ilmun ja vaatan, kas teie kodus olete. Südamliku tervitusega teie

Taavet Stöps
(„Oriole Teataja“ eriväljaanne 5. veebruaril.)

Clifton leekides.

Ärilinna osa täitsa maha põlenud.

(Telegramm Cliftonist härra Georg Koljatile, Orioles.)

5. veebruaril. Juhus saabub homme hommikul kell üheksa. Pean teiega tungivalt rääkima! Väga tähtis! Taavet Stöps.

(Väljavõte härra Stöpsi päevaraamatust.)

5. veebruaril.

Ma ei suuda seda veel uskuda. Niisiis, täna hommikul kirjutasin ma paar rida Marionile ja kutsusin end neljapäeva õhtuks tema juure külla. Just kui ma kirja olin posti pannud ja pidin äri minema, nägin ajalehe eriväljaannet: Clifton leekides! Tund-

Konserveeritud

silmukalad

karpides

KALA KONSERVEERIMISE JA SAAPAKREEMI TÖÖSTUS

R. Niggol,

Saapakreemid

„Shimmi“ ja „Polar“

NARVAS LEMBITU
TÄN. 20, TEL. 2-82

sin algul vanemate pärast hirmu, siis aga lugesin, et on tegu ainult ärilinnaosaga, mis meilt on, tänu taevale, tubli kolme miili kaugusel. Aga siis tuli mulle Leppel meele. Leppeli kaubamaja keset ärilinna osa! Ja ma tormasin kui õlitatud väik Charlie Duffi juure. Too lamas voodis, „kuule“, hüüdsin ma hingetult, „ma vajan tuhat dollarit!“ Ta pani silmad jälle kinni. „Ma tunnen paljusid,“ ütles ta rahustaval toonil, „kes võiksid vajada veel rohkemgi.“ „Idioot“, karjusin ma, „ma ütlen, ma vajan tungivalt!“ „Vajuta kellale, mu poiss,“ pomises ta poolunes, „Martin toob sulle hea jääkoti ja —.“ Mul polnud aega temaga vaielda. Ma tõmbasin ta voodist välja ja kritseldasin talle kviitungi 1000 dollari peale. „See pole nali, Charlie. Anna mulle tshekk. Ma sõidan koju, seal oli tulekahju.“ Ta muutus otsekohe tõsiseks ja viie minuti pärast istusin ma autos, et veel jõuda Cliftoni rongile. Alles kui ma juba teel olin, sain aega kõige üle lähemalt järele mõelda. Kõigepealt pidin härra Leppeliga ühendusse astuma. Olin kindel, et teda kodus kohtan ja seepärast sõitsin otsekohe ta suvila juure. Jumalad olid mulle armulised! „Kas härra leppel on kodus?“ küsisin ma teenijalt. „Ta ei võta kedagi vastu,“ vastas see. „Seda ma tean, just seepärast ma siia tulingi,“ ütlesin ma hooletult, öelge talle, et keegi ärisõber Oriolest soovib temaga kõnleda.“ Ma andsin oma kaardi. Ja ma läksin teenija kannul. Härra Leppel istus raamatukogu ruumis, natuke väsinud, aga kaugeltki mitte lootusetu näoga. Ta näitas toolile. „Härra Leppel,“ algasin ma ilma sissejuhatusega, „ma tean, et teie ostsite Karbock-kaubamaja Vinchellis?“ Ta noogutas jaatavalt. „Ma tulin siia,“ jatkasin ma, „et teilt seda kaubamaja osta, selle eeldusega, et seal veel kõik omal kohal on. Ma maksan kohe 1000 dollarit sisse.“ Ma kandsin selle ette kui Hamleti-monoloogi. Ma arvan, ma ei teadnud isegi, mis ma too-

kord kõnelesin, aga see ei kõlanud siiski halvasti. „Ma võin rahulikult öelda,“ algas härra Leppel, „et see õnnetu tulekahju röövis kõik mu lahtise raha. Ma vajan sularaha. Ma maksin Karbocki eest 43.000 dollarit ja —.“ „Hea küll, härra Leppel,“ katkestasin ma teda, „ma pakun sama summa. Ma deponeerin, nagu öeldud, otsekohe 1000 dollarit ja muretsen teile ülejäänud osa 72 tunni jooksul.“ Ma peatasin. „Kas tohin küsida, missugust firmat teie esindate?“ Ma viivitasin silmapilgu. „Õigust öelda teen ma seda omal käel.“ Ta mõtles natuke järele. „Hea küll, härra Stöps,“ ütles ta viimaks. „Aga sel tingimusel, et te neid kaupu Cliftonis müügile ei lase, sest ma ei või praeguse olukorra juures endale võistlust kaela võtta.“ „Iseendastki mõista!“ ütlesin ma, nagu oleksin ma igapäev harjunud 43.000 dollariliste ostudega, „iseendastki mõista!“ Ta istus kirjutuslaua juure ja hakkas kirjutama. „Teie ei tee halba äri, härra Stöps,“ tähendas ta, „eeldades, et teil tarvitajad kohe käepärast on.“ Ta kirjutas lepingule alla ja ma panin kümme sajadollarilist lauale. Ja kaubamaja Karbocki inventari nimekiri taskus lahkusin ma sealt — et kõigepealt istuda lähemale pingile ja endale kübaraga tuult lehvitada. Mul oli just parajasti veel aega, et korraks vanemate juure sisse astuda, Koljatile telegramm saata ja jõuda Oriole õhturongile. Ootan põnevusega, mis homme juhtub ja olen rahutu, et võib olla Marion siiski ei usu armastusele esimesest pilgust. (Sedel, mille preili Marion Vendelin leidis punaste rooside kimbus.)

Kallis Marion!

Kui ma teile mitte otsekohe ei ütle, et ma teid armastan, siis lõhken ma. Ja kui ma lõhken, siis ei saa ma seda teile öelda neljapäeva õhtul — nii siis ütlen seda pigemini praegu. Taavet.

(Väljavõte härra Stöpsi päevaraamatust.)

G. Birk'i

auru-värvimise ja keemilise puhastamise tööstus (bensiiniga).

Asutatud 1820. a.

Tallinn, Maakri tän nr. 23. Tel. 13-18.

Riide värvimine, vanutamine, pügamine, pressimine, pleekimine j. n. e. Ülikondade, kleitide, siidriiete j. n. e. keemiline puhastamine ja pressimine.

Ameerika Hoffman's Methodi masinal.

Vanem tööstus Eestis.

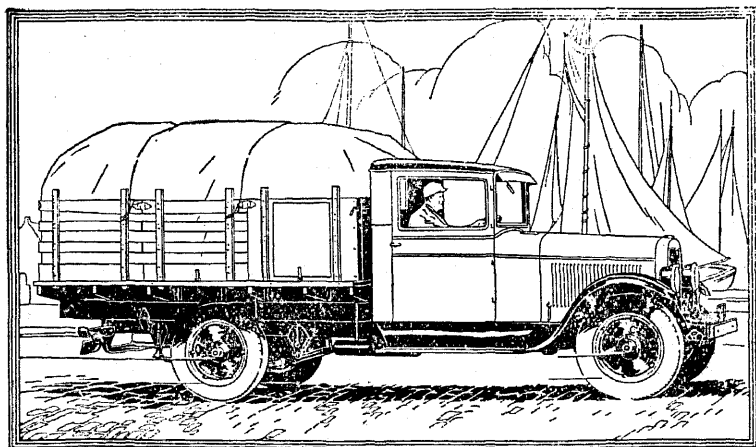
6. veebruaril.

Seekord ei tarvitsenud ma härra Koljatit oodata. Mind lasti kohe ette ja ta vaatas mulle ootusrikkalt otsa. „Härra Koljat,“ hakkasin ma kohe asjast kinni, sest ta oli juba harjunud üllatustega minu poolt. „Härra Koljat, mul on optsioon kaubamaja Karbocki kogu inventarile. Optsioon kaotab maksvuse ülehommene. Palun ladusid seniks järele vaadata, kas teil selle kauba vastu huvi on.“ Ta ei lausunud sõnagi ja vaatas mulle imelikult otsa. „Mis teil on?“ ütles ta venitades. Ma andsin talle lepingu ja kaubanimekirja. Ta luges selle hoolega läbi ja tegi „hm!“ „Noormees“, ütles ta, „kas te selles ka teadlik olete, et teil 1000 dollarit mängus on. Teil pole isegi tunnistajaid.“ „Leppeli poolt Cliftonis allakirjutatud leping ei vaja tunnistajaid!“ vastasin ma haavatult. Härra Koljat naeratas. „Seda pean ma talle jutustama.“ Siis tõstis ta sõrme, nagu kõneldakse kümneaastase koolipoisiga, ja ütles isalikult: „Nii siis, noormees, nüüd pikkamisi, selgelt ja rahulikult!“ „Noh, ma kuulsin oma vanematelt ja lugesin ka Cliftoni ajalehest, et Leppel on ostnud Karbocki kaubamaja umbes 40000 dollari eest. Kui ma eile kuulsin, et ta äri on maha põlenud, mõtlesin ma, et talle nüüd Karbocki ladu

on ainult kiviks kaelas, kui ta temast otsekohe lahti ei saa. Ja siis laenasin ma endale 1000 dollarit, sõitsin sinna — ja —.“ Korruga ei teadnud ma enam, mis edasi öelda, kõigutasin käsi abitult õhus ja jätkasin korruga jälle suure tõsidusega: „Härra Koljat, ma teenin teie juures. Olen huvitatud teie ärist. Ma ütlesin endale: see, mis teie kõige enam vajate, on niisugune väljamüük — alumisel korral, kas teate — kus kõik tõesti odav on ja kui asi hästi korraldatud, siis ka kõik ära müüakse. Ja vaadake, see ladu annab teile jnst võimaluse korraldada võrdlemata odavate hindadega ühekordse hooaja väljamüügi, mille eest teid iga Oriole majaproua kolm korda õnnistab.“ Härra Koljat koputas liinjalaga mõtlikult lauale, „Karbocki ladud! Hm, hm! Tia! Hm! Noh, härra Stöps, ma kõnelen korraks härra Dickensoniga, meie sisseostjaga, vaatame, mis ta sellest arwab. Mis puutub teie ettepanekusse korraldada alumisel korral väljamüük, siis kavatsesid seda meie ärijuhid juba ammu.“ „Ärijuhid!“ kordasin ma imestanult, sest ma olin kuulnud, et Koljat on äriainuomanik. Härra Koljat naeratas. „Jah,“ ütles ta, „ärijuhid.“ Ma ei teinud selle teate peale kuigi rõõmust nägu. „Nii siis, mu kallis Taavet,“ jätkas ta, ilma

Orion Reo

Veoautud ja autobuse schassid.

Ainuesindaja Kaubanduse- & Tehnikakontor
Orion.

Kontor ja ladu: Vene t. 13, — tel. 42-810.
Reo Motor Car Company, Lansing (Michigan).

Pika
eluea tõttu
on REO autod
parimaks kapi-
tali mahutuse
objektiks

Veinitehas „Viktoria“

Pärnus, Väike Jõe tän. 7. Kõnetraat 347.

Paremad kodumaa naturaalveinid. Kroonitud suure kuldaurahaga.

Vana Õuna, Must Sõstar, Vaarik, Pihlaka, Lauavein, Marjavein.

Hinnad odavad.

Jällemüijatele % %

Hinnad odavad.

sellele tähelepanu pööramata, „— teil pole ometi midagi selle vastu, et ma teid nii nimetan? — Teen teile ettepaneku täna kella 1 ajal pärast lõunat siia tulla, siis ütlen ma teile, mis härra Dickenson selle kohta arvab. Kui me need ladud üle võtame, on see muidugi teie kasu; kui aga mitte, siis katsun ma asja nii seada, et teie oma 1000 dollarit ei kaota. — A propos, sööge ometi minuga täna õhtust. Neljapäeval olen ma ikka kodus.“ Ma noogutasin tummalt, aga sõnade juures „neljapäeval ikka kodus“ tuli mulle meele, et täna oli neljapäev, neljapäev, ilusaim päev nädalas, neljapäev, kus ma esimest korda pidin Marioniga üksinda kohtama. Ma ei osanud leida mingit ettekäänat. Koljat pidi küll mu õnnetut nägu märganud olema, sest ta küsis; „Mis on lahti?“ „Mul on kahju,“ kogelesin ma, „aga ma — ma —“ „Ah, nii!“ naeris kõikvõimas, „ma mõistan. Temake oleks pahane. Noh, mu poeg, ärge sellepärast endale muret tehke. Ja kui te teda kohtate, siis võite talle teatada, et teie palgast tulevikus kahele jätkub! — Niisiis, ma ootan teid pealelõunal; palun, oodake veidi, kui ma peaksin hilinema. Ma palusin õetütrel enda juure einele. Te teate juba, kuidas naised on.“ Ja nii istun ma siin ja ootan kuni kell kaks saab. Ja mõtlen tänasele õhtule. Ja Marionile —

8. veebruaril.

Mu pea käib veel ringi, kui mõtlen eilesele ja kõigele, mis siis juhtus. Punkt kell 2 istusin ma ootetoas ja ootasin härra Koljatit, kes tuli pool tundi hiljem. Ta naeris, kui ta mind nägi, võttis mul käe alt kinni ja viis mu oma erabüroosse. „Taavet, teil on õnne. Meie ostame ladu. Härra Dickenson

jutustas mulle isegi, et ta omal aja isegi on katset teinud seda ladu omandada aga Leppel jõudis temast ette. Ja veel midagi: ärijuhid leidsid, et ma oma vaeva kergenduseks vajan tingimata usaldusväärset sekretäri, kes algul saaks 3500 dollarit aastas palka ja nii otsustati üksmeelselt seda kohta pakkuda härra Stöpsile.“ Tüki aega mõtlesin ma, et ma kannatan kuuldeliste hallutsinatsioonide all. Kuni härra Koljat juhtis mu tähelepanu koputusele uksele, isegusele koputusele: kaks üsna lühikest lööki, paus, ja veel üks. „Palun, avage, Taavet. See on eriti direktoritele määratud koputus.“

Ma läksin ukse juure ja leidsin end vastamisi noore daamiga, kes kramplikult püüdis teha süütut nägu.

„Hallo, Marion!“ säras Koljat, „sa tuled just õigel ajal, et kuulda, kas härra Stöps meie pakkumise vastu võtab. Vabandust, ma pole ju veel esitlenudki, lubage: preili Wendelin, minu õetütar ja peale selle mu ainuke kolleeg äri juhtimise! — härra Taavet Stöps, mu uus sekretär.“ Ma kummardusin, võimetu sõnu leidma.

„Meie peaksime Taaveti õieti korraks einele kutsuma, Marion.“ Ta pilgutas mulle oma tihedate kulmude alt. „Täna ei saa ta aga kahjuks tulla. Ta peab ühele noorele daamile teatama, et ta palgast jätkub nüüd kahele.“ Ma vaatasin Marionil poole, ta pilk oli maas ja ta mängis millegagi, mis oli kirjutuslaual. Äkki vaatas ta üles, ja mul tungis veri meeleskohtadesse.

„Kui härra Stöpsil muud takistust ees ei ole,“ ütles ta üsna, üsna aeglaselt ja üsna, üsna õrnalt, „siis võime teda küll täna õhtusöögil oodata, onukene.“

Lõppvaatus.

V. Villiamsi novell.

Ettekanne oli lõppenud. Tosca oli end kukutanud alla Sant Angelo kindluse müüri. Eesriie oli langenud orkestri viimaseil kaebavil helidel, oli palju väljakutseid ja anti ääretu hulk lilli. Noh, ja kui viimne tõld oli ära sõitnud, raudne värav sulgunud ja Opéra Comique oli jälle pime, istusime me mõlemad mu vana sõber Sforza ja mina, koos ja rüüpasime oma õlut teatri vastas oleva väikese kohviku terrassil.

Estonia näitleja August Mihkelson.

„Önnitlen teid teie õpilanna pärast, meister,“ ütlesin ma, „too tütarlaps, too Blanchet, oli suurepärane. Harva on leida niisugust Toscat, kes võib nii hästi mängida ja laulda kui tema.“ „See on raske osa esmakordseks esinemiseks,“ mõõnis ka vana härra. „Jah, tal on annet, tol väikesel. Tal oli häid silmapilke täna õhtul. Ja kui seda teile ütleb Giovanni Sforza, mu sõber, siis ta teab, mis ta räägib. Enam kui viiesajal õhtul olen ma, enne kui lahkusin lavalt ja hakkasin hääleõpetajaks, esimeses vaatuses laulnud Sakristani osa, mille too

lojus Tronchet täna õhtul maha kraaksus. Tolle ooperi Tosca'sid, per bacco, ma olen neid kõiki kuulnud. Aga kaunim etendus, mida ma nägin, oli see, mida ei märgitud üldse lõpuni.“ See on see lugu, mille mulle vana Sforza jutustas kahe klaasi õlle vahel seal Opéra Comique'i vastas asuvas kohvikus.

„Te võib olla tunnete iiri basslauljat Francis O' Driscollit? Olete teda kuulnud laulmas? Ah, mu sõber, see on midagi teile, kunstnik, suur ja tore, kõhna, morni näoga ja häälega kui Notre Dame'i suur kell. Ta Mefisto oli meisterteos, nii jõuline, et õudusejudinad käisid üle selja, kõrk ja pilkav, kibe ja meeltheitlik, hea küll, te nägite ju isegi teda. Nüüd on ameeriklased ta oma dollaritega endale napsanud ja Euroopa ei jõua enam ta honorari maksa. Aga tol ajal, millest mina räägin, esinesid O' Driscoll ja ta naine Gilda Martel siin Opéra Comique'is. See oli suurepärane hooaeg, mu kallid, sest parajasti pidas rahukonverents oma istungeid ja Pariis oli võõraid täis. Väike Martel oli õrn, värske olevus, ehtis pariislanna, täitsa imbutatud lavaõhkkonnast, kunstnik läbi ja läbi. Ta hääli ei olnud ulatuselt eriti suur, aga veetleva tämbriga, hästi koolitatud ja dramaatiline. Ta Tosca oli, nagu see selle osa juures ikka on, see, mis Scarpia temast teeb ja ta Toscaga võis jääda väga rahule, sest Scarpia osas oli O' Driscoll. Ja ta kartis oma meest. Ta mees oli armukade ja nagu teati jutustada, mitte ilma põhjuseta. Sest ta elas üsna laialt, too väike proua, ühtsoodu lõunasöögid ja õhtusöögid ja ballid. Te teate ju, nagu see mõnede naiste juures on, et nad tõmbavad mehi ligi nagu mesi kärbseid. Mitte et ta mehele oleks teatris annud palju põhjust armukadeduseks, kuigi mees teda teravasti silmas pidas. Naine otsis endale ajaviidet seltskonnas, rahukonverentsi rahvusvahelises potpourri's. Ikka oli ta riietusruum täis lilli ja igal õhtul seisis seal ise luksusauto ja ootas lava sissekäigu ees, et teda viia seltskonda, mis oli koos tema auks. Ja too vaene Driscoll, kes oleks ta kahe suutäiega võinud ära neelata, seisis seal juures ja ei teinud midagi, sest ta oli tasse armunud ja kartis teda hoopis kaotada. Mees ütles, et naine on noor ja ilus ja seepärast peab talle seda lubama. Ja naine ei viinud teda kunagi liig kaugele. Ah, ei! Sest ta teadis, et mees alati valvel oli. Mõnikord tõrjus ta mehe meeleheaks mõne

austaja eemale või saatis neile nende kingitud tagasi ja mängis nende kõigi ees teatud tagamõttega armastajat abikaasat. O' Driscolliga polnud raske ümber käia! Kui väike Gilda tormas teatrisse, viis minutit enne eesriide tõusmist, tulles polo- või tennisemängult või thedantsant'ilt, sellal kui teatridirektor laval seisis ja oma juukseid katkus ja ta abikaas garderoobis kihutas edasi-tagasi, siis paitas ta meelitades vaese O'Driscoll'i pöske ja üks-kaks-kolm sulas mehe pahameel. Sellest hoolimata kääriski mehes midagi ja kui nad koos mängisid „Tosca“, siis näis mulle, kui ma kulisside tagant vaatasin, nagu tungiks esile kogu ta kibedus ja nagu tunneks ta tõsist headmeelt Scarpia osa kuratlikust juhmusest. Teie nägite täna õhtul seda ooperit, mu sõber, aga et teie mu jutustust saaksite paremini jälgida, lubage, et esitan teile lühidalt tüki sisu, sest ma olen kindel, et teie nagu muugi publik pöörasite suurema tähelepanu muusikale kui tegevusele. Maalikunstnik Marlo Cavaradossi, ooperi lauljanna Floria Tosca armuke, peidab enda juures üht vangi, kes on põgenenud Sant Angelo kindlusest, ja ta vangistatakse parun Scarpia, Rooma politsei kardetud ülema poolt. Scarpia laseb Tosca tuua oma majja, Palazzo Fannese'sse ja sunnib teda see läbi, et ta kõrvaltoas laseb piinata Cavaradossi, vangi asupaika välja andma. Scarpia avaldab Toscale armastust ja lubab ta armastuse eest päästa ta armastatu elu. Cavaradossi peaks maha lastama, aga Scarpia korraldaks asja nii, et teda mahalaskjate püssid oleksid laaditud ilma kuulita. Tosca, kes silmakirjaks annab nõusoleku Scarpia plaanile, saab Scarpialt loa tähe oma armsamaga Roomast lahkuda ja siis tapab ta Scarpia pistodadega, et viimaks ära näha, et Scarpia on teda petnud. Cavaradossi ei tõuse enam pärast kogupauku ja kui Tosca näeb, et ta on surnud, viskab ta end kindluse müüri alla.

Scarpia osas, mu sõber, oli O'Driscoll suurepärane, ajas päris kartma. Selles osas on mingi metsikus, mis täitis tõepoolest tolle mehe hinge. Kui ma neid mõlemaid vaatlesin laval, oli mul tunne, nagu mängiksid nad stseeni, mida nad pidid sageli olema mänginud oma intiimses elus, mis sarnanes kassi ja hiire omale, mees ärritatud ja umbusklik, naine kõrvalepõiklev, kartlik ja natuke väljakutsuv. Sel silmapilgul, mil Cavaradossi hääl suurimas piinamisvalus voolab üle tolle dramaatilise pausi teise vaatuse muusikas ja Scarpia tõstetud käel seisab voodil lamava hirmust poolmeeletu Tosca ees, val-

mis seda häält veel kord õhutama kartlikuks kinnituseks, sel silmapilgul — ma vannun seda teile oma ema pea juures, mu sõber — näis O' Driscoll kuratlikult juubeldavat. Oli nagu vaevleksid kõik ta naise arvatavad ja tõelised armukesed kõrvaltoas Spoletta ja ta abiliste piinariistade käes. Ja ma usun, et seda tajus ka väike Martel. Eksimused näivad mõnele naisele andvat hiigelsuurt moraalset jõudu ja kui Gilda seeläbi väljas-

Estonia näitleja Marta Niilus.

pool teatrit mehele trotslikult vastu pani, siis „Tosca“ kartis ta teda. Stseenides Scarpiaga oli ta mängus teatud meeltheitlik hirm, vihaga segatud hirm, mis mind oma võimusesse haaras, nii et ma, kes mul viiskümmend ooperit peas on, niipea kui Tosca kavas seisis, kuigi mu osa lõppes esimese vaatusega, ikka seisin kulisside taga, et neid vaadelda. Enam kui ükskord, kui tabasin ta silmade pilgu, kui ta torkas surnuks Scarpia, mõelsin ma, et ka tema sel hetkel tundis mõnu oma osast. Teie aimate, et lähened haripunktile? Teil on õigus, mu

sõber. Nende kahe vahekord ei võinud nii edasi kesta. Ühe Inglise lenduri ilmumine ajas asja teravaks. Ta perekonnanime olen unustanud, aga ta eesnimi oli Leslie. Sellest olgu meile küllalt, kuna sellest aitas ka Gilda Martelile. Too oli kena lõbus noormees sõiduautoga, rind täis aumärke ja ta oli lenduriks ühel aeroplanil, kes Inglise rahudelegatsioonil toimetas teateid edasi Londoni ja Pariisi vahel. Kus nad teineteisega kohtasid ja mis laadi olid nende suhted, sest pole mul aimugi. Kõik, mis ma tean, on see, et päevast päeva väike Martel toodi teatrisse ja viidi sealt suures punases autos ja et ta ühel õhtul laval kandis suurt teemantrinnaehet ja et O'Driscoll'i nägu ja ta mäng Scarpiana muutusid ikka süngemaks. Ühel pealelõunal, pärast hommik-etendust, olin minemas Marteli garderoobi, et temaga kokku leppida ühe proovi asjus. Uks oli avatud ja ma astusin sisse — sattudes ägedale stseenile, mu sõber, ja veel missugusele! O'Driscoll oli seal tänavauilikonnas ja Gilda kimonos ta jalgade ees. O'Driscoll oli tal kõrist kinni haaranud, raputas teda ja sosistas kaheda häälega: „Kas ta on su armuke, mis? Ütle mulle tõtt! Ta on su armuke — su armuke!“ Naist ei tohi nii kohelda ja kuigi O'Dris-

coll oli suur mees, kiskusin ma ta eemale. „Teie unustate end,“ ütlesin talle. Ta laskis mind endid lahutada ja seisis süngelt korval. Gilda tõusis üles, käed kaelal. Seekord ei kartnud ta. Ta oli vihane, väga vihane ja ta silmad põlesid vihast ja paha meelest. „Sa toores, toores inimene,“ karjus ta, „oma rumala armukadedusega. Oh, sa vilets narr, isegi kui oleksin sulle truudusetu, kas arvad, et sulle seda ütleksin?“ Ta hakkas pilkavalt naerma. kuna mees talle rusikais käsi otsa vahtis. Nüüd astusin ma jällegi vahele — viiekümneaastase teatris olemise järele on mõningaid kogemusi neis kunstnikkude tülides, eks ole? — Ja ma viisin O'Driscoll'i eemale. Ma oletan, et nad ära leppisid, sest mõni päev hiljem, peale „Fausti“ etendust, läksid nad koos Vieli juure õhtust sööma.

Ja siis ühel palaval juuniõhtul, kui ma teatrisse ruttasin — oli hilja ja mängiti „Toscat“, millises ooperis nagu te teate, mul tuli esineda esimeses vaatuses, — hoidis mind kinni vana Viktor, lava uksehoidja. Tal oli õhtuleht käes. „Kas olete lugenud juba, monsignor Sforza?“ küsis ta. Ma aga lükkasin ta kõrvale. „Mu kallid, mul pole praegu aega,“ ütlesin ma. Tema aga hoidis mind tagasi ja piipu suust võttes näitas ta mulle ühele teatele pealkirja all „viimased teated“. Ja seal ma lugesin, et üks Inglise lennuk, mis sõitis Londonisse teadega Inglise valitsusele, olevat pealelõunal kukkunud merre, kusjuures saanud hukka nii lendur kui ka reisija. „Kas ta teab?“ küsisin ma vanalt Viktorilt. — Te peate teadma, et kunstnikutari armulood laevauksehoidjale pole mingiks saladuseks, Viktor noogutas jaatavalt. „Ta on koledas seisukorras,“ ütles ta näitsik. „Tema osale ei ole kedagi tagavaraks ja kui ta ei laula, siis ei saa märku anda eesriide tõusmiseks. Praegu on direktor ta juures.“ Ma läksin oma riietusruumi. Ma ei tohtinud aega kaotada, kui ei tahtnud enda peale lasta laval oodata. Küll Martel juba mängib, muidugi, seda võlgneb näitleja publikule, see on näitelava seadus, Quoi! Mäletan kuidas paljude aastate eest, kui suri mu laps — aga see on ammu unustatud lugu. Martel mängis. Ja kui ma lavalt tulin Sakristanina, läks mulle üsna südamesse, kui nägin teda seal ootavat oma märgusõna, sinises siidkleidis, pruunid lokid peidetud musta pitsist mantilla alla ja nägu nii valge kui eeskava paber, tumedais silmades aga traagika. Minu mõtted lendasid silmapilguks ilusale inglasele, keda olin näinud alles mõni õhtu tagasi, kui ta väikese proua oli galantselt

Pulmadeks, sünnipäevaks ja pühadeks

soovitan rikkalikus valikus kui kohaseid häid kingitusi:

Krupp-Alpakka

lauakatmise tarbeid: nuge, kohvide, lusikaid ja luksusnõusid.

Kristall-serviisid

nõud, klaasid, karahvinid, tualettnõud ja serviisid, rikkalikus valikus iluasju.

Rosenthal

lõuna-, tee- ja kohviserviisid, luksus- ja ilunõud.

Üürinõud

igasugusteks pidustusteks.

E. V. Jürgens,

Tartus, Vana t. 17. Tel. 788. Asut 1901

autosse aidanud. Oli kurb mõelda, et ta nüüd kuskil lamas oma märjas univormis, naervad sinised silmad sulgunud igaveseks surmas. Kui Gilda mind märkas, püüdis ta naeratada ja tegi mingi märkuse õhtu kuumuse kohta. Kohkunult vaatasin talle silmapilgu otsa, sest mind võõrastas, et ta nii filosoofiliselt võttis mehe surma, mehe, kes oli kui ka mitte ta armuke, siis ometi ta intiimne sõber. See oli kaunis kahvatu naeratus ja ta hää polnud kindel. Kui ta kõneles, oli ta pilgus, millega ta mulle otsa vaatas, peaaegu midagi paluvat. Välgukii-rusel mõistsin ma. Muidugi, ta pidi ju mängima, muidugi, ta pidi ju näima üsna harilikuna, kui tahtis oma meest jätta tead-matusse ta koleda armukadedusega, mille ägedaid esilepurskeid minagi olin näinud. Kui ma talle nii otsa vahtisin, mu sõber, tundsin kerget hirmuvärinat. Kui see see põhjus oli, Dio mio, siis pannakse ta enda valitsemine, veel enne kui õhtu möödud, proovile. Oletame, et ta armastas inglasi tõsiselt ja pidi nüüd, veel enne kui too lamas hauas, mängima Toscat, kõige traagilisemat osa kogu reas oopereis. Ja kuna ma seal seisin ja teda silmas pidasin, kuidas ta uhkelt ja värisemata ootas oma mär-gusõna, usun ma, et palusin paljast kaas-tundest, et minu ja O'Driscolli oletused oleksid põhjendamatud.

Dujour oli Cavaradossi. Teie tunnete kahtlemata seda rasvast lojust, mu kallis, seda ülihinnatud, äraostetud, plaksutajate poolt taevani tõstetud marionetitenorit, kelle hää pole väärt kolmegi sous'd ja kel-lel hing kui rätsepa manekenil. Kahtle-mata aitas tema puine loomus Marteli end karastada tuleprooviks ja siis lava ise, too soojas valguses särav meri, mis köitis ka-hiseva, nägematu rahvahulga pilgud ja mõt-ted, rahvahulga, kes tihedais ridades täitis saali rambist kuni viimse rõduni, ei jäta kunagi kunstnikule avaldamata oma elusta-vat mõju. Ja kuidas see ka oli, aga Gilda laulis ilma silma pilgutamata oma avastseeni kirikus koos Cavaradossiga, kelle ta, nagu te teate, leiab telingeil maalimas müürile madonna nägu. Ja kui duett paisus suureks crescendoks, nägin äkki enda kõrval O'Dris-colli. Nii Mefistoks kui ka Scarpiaks ei tarvitsenud ta end ümber maskeerida oma pikliku kahvatu näoga ja kumerate silmakul-mudega. Temas oli alati midagi härraslikku ja ma pean ütleva, et ta oma puuderdatud parukaga kolmnurkse kübara all, oma mus-tast siidist hoovirietusega, kepiga ja pits-taskurätiga mõjus väga elegantset ja suur-suguselt. Aga ta nägu oli kui tigiduse

mask. Seds nõuab ju osa, väidate teie, ma usun seda, aga tol õhtul näis too inimene oma ronkmustas rüüs väga kurjakuulutav. Ta seisis sügavas vaikuses mu kõrval ja see rõhus mind. Tundsin, et pean kõnelema. „Gilda on täna suurepäraselt hääles,“ tähendasin talle ja muusika tõus mattis mu sõ-nad. Ta heitis mulle tihedate, mustade kulmude alt kiire pilgu. „Ta saab end hästi valitseda,“ vastas ta ja siis, et varjata oma hääle pilkavat kõla, sest ma oletan, et mu nägu näitas, mida ma tundsin, lisas ta juure: „Aga enesevalitsemine on hea mängu hing, mu kallis Giovanni!“ Seepeale läks ta mu juurest ära, et minna lava teisele poolele, kust tal tuli üles astuda.

Cilda mängis oma armastusestseeni haruldase õrnusega ja tulega. Isegi too Du-jouri lojus, kes, pean teile ütleva, mu kallis, kunagi juhust ei lasknud mööda minna, et mind ja mu talenti, mis tema oma kaugelt ületab, maha kiskuda, isegi Dujour märkas seda ja see näis ka temale tuld andvat. Ma pole kunagi eitanud, et tal on üsna kena välimus ja annan heameelega järele, et tal on mõned väärtuslikud toonid kõrgemais registreis. Kindel on siiski, et ta kunagi varem ja ma julgen isegi oletada, kunagi seitsaadik Mario Cavaradossi osa nii pole

Diskonto Pank A-S.

Tallinnas, PiKK tän. 11

Telegram. aadress: „Discontoba“

Telefonid: (2) 19-79, 432-46,
434-18.

toimetab kõiki pangaoperatsioone
sise- ja välismaal.

laulnud ja mänginud kui tol õhtul. Kui ta lavalt tuli, sosistas ta mulle, kuna ma ootasin oma märgusõna: „Martel on mulle täna mõistatuseks. Ta on haruldaselt tuld täis. See pole mingi mäng, mu jumal! See on elu. Kas panite tähele, Giovanni? Väikeseke tegi mulle armuavalduse. Kuna me alati koos mängime, siis pidi see ju nii tulema.“ Noh, see oli juba nii suur maitsepuudus, mis mind sõnatuks tegi. Aga ma jätsin tolle narri ta arvamise juure ja tegin endale teed läbi ootavate kooripoiste, et üles astuda. Kogu oma teatri tegevuse ajal pole ma näinud võimsamat Scarpiat, kui seda mängis tol õhtul O'Driscoll. Ta oli hirmuäratav. Suurepäraselt hääles ja oma toreda tagasihoidlikkusega oli ta isikustatud ähvardus. See oli tööpoolest inimene, „kes pani Rooma värisema.“ Ta ülalpeos oli niisugune algeline metsikus, et võlus kogu maja. Kui ma esimese vaatuse lõpul lavalt tulín, pisteti mulle telegramm pihku. Kuidas see eksitus juhtus, seda ma ei tea, aga ma olin ta avanud ja läbi lugenud, enne kui tulín teadvusele, et see oli Martelile. See oli ta inglise lendurilt. Amiensist ära saadetud. Sõna sõnalt ma seda enam ei mäleta, aga ta ütles, et ta praegu kuulnud, et teda surnuks peetakse, aga see olevat

eksitus, teda vahetatavat ära kellegi teise isikuga, sest ta polevat sel päeval välja sõitnudki ja et ta talle nüüd teatab, ärgu ta tema pärast mures olgu, sest ta on elus ja terve. Mu jumal, ütlesin ma endale, see toob jälle päikese ilusa Gilda näole. Ma olin igatahes natuke segaduses, et olin telegrammi avanud ja ma püüdsin teda jälle kinni kleepida. Seal märkasín ma ta näitsikut, viipasín teda käega ja tahtsin talle just anda telegrammi, kui O'Driscoll meie juure astus. Nüüd polnud enam midagi teha, ta oli telegrammi näinud. „See on Cildale,“ ütlesín talle ja tõmbasin ta tagasi. „Andke ta mulle“, käsutas ta ja kui ta nägi, et ma viivitasín, kiskus ta selle mu käest. Ta silmad jäid umbusklikult peatuma avatud telegrammile. Ta luges ta läbi. Siis pööris ta minu poole. „Kas teie avasite telegrammi?“ „See anti minu kätte, see oli eksitus.“ „Kas lugesite ta läbi?“ „Jah.“ Äkki esilepurskava metsikusega lähendas ta oma näo minu omale. „Teie hoiate selle oma teada, kas mõistate, Giovanni? Kui teie sellest ütlete ühe sõna mu naisele, taeva nimel ma kägistan teid ära!“ Ta karjus Marteli näitsikule mingi käsu ja sammus minema. Mis pidín ma tegema. Polnud minu asi segadn end mehe ja naise vahelis-

Praktiline ja ilus KINK on elektri-TRIIK-RAUD, -KOH-VIMASIN, -VEEKEETJA, -JUUKSEKUIVATAJA, -TOLMUIMEJA, -POONIMIS-APARAAT -PESUAPARAAT ja muud-sarnased.

PROTOS

Kestev rõõm peitub vaid aparaadis, mille vastupidavus ja omadused kuuluvad esimesse klassi. Valige seepärast Sisemens-Schuckerti saadusi

Ilma ostusunnita demonstree-ritakse Teile neid igal ajal.

Tehnikabiüroo

Hermann Osterlein

Vene 11, Tallinn. Tel. 7-84 ja 26-79.

tesse asjadesse. Ma aimasin, et O'Driscoll tahtis naisele omal viisil teatavaks teha telegrammi sisu. Ma pidin sel õhtul rumal olema, aga tol hetkel, vannun ma, ei tulnud mu teadvusse too kuratlik plaan, mis selle mehe aju oli sepitsenud. Ma ei näinud Gildat sel vaheajal, aga kui mu ümber riie-tusin, tuli mu pälvija, kelle ma olin saatnud järele vaatama, ja ütles mulle, et Gilda olevat oma garderoobis langenud minestusse. Üks ajalehemees, kes tahtis pressile korraldada hommiketendust, hoidis mind kaua kinni ja kui ma lava juure tulin, olid Scarpia, Tosca ja Cavaradossi juba laval. Cavaradossi viidi just piinapingile. Te teate, et Toscal ses ooperis algul aimugi ei ole, mis sünnib kõrvaltoas. Alles aegamööda selgub talle see kole tõde. Ma olin kokkunud muutuse üle Gilda väljanägemises. Lava nõrgas valguses oli tal nagu kui vaimul ja haiglasel värinad jooksid tast üle, otsekui rappuks kogu ta keha hääletust nuuksumisest. See ei kuulunud ooperisse ja see naine oli peaaegu kokku varisemas. Seal teadsin ma, et O'Driscoll polnud talle näidanud telegrammi ja et ta kavatses kasutada Tosca-osa närvepingutavat ärevust, et viia oma naist nii kaugele, et see enda tahtmatult annaks ära. Ta jõud pidi jõudu katsuma ooperiga, ta tugevus

tema omaga. Ma olin vastumeelselt üllatatud mehe julmusest. Eriti pausidel, kui Scarpia kandis tegevust, oli Martel kui piinapingil. Ma seisin talle nii lähedal, et oleksin võinud puudutada ta õhtukleidi elevandiluuvärvilist siidi ja mulle paistis mõni kord, nagu langeks ta minestusse. Ta silmad olid tardunud ja pärani hirmust, ta liigutused nii mõõdetud, nagu oleks ta kuo-tõbine. Teie võite kujutleda, kuidas see mõjus pealtvaatajaisse, kuna Scarpia temaga mängis, Scarpia oma kollase näoga ja pilukil silmadega, mis teda jälgisid kogu laval. Aga Gilda laul oli võrratu. Kunagi polnud ta paremini hääles ega tabanud puhtamini iga tooni. Ka O'Driscoll oli võrratu. Ta metsikus, kui ta värisevale naisele kirjeldas koledusi, mida valmistatakse ette kõrvaltoas, ta kättemaksuhimu ohvrile, nagu oleks inglise lendur teraspihtide vahel ja mitte Cavaradossi, ta heameel naise piinamisest, keda ta ihaldab, olid nii realistlikud, et hoidsid kõigi närvid pingul. Ta meeletu tahtmine saladuse jälile saada, kui ta kummardas end sohvale lamava naise üle, nii nagu tahaks ta selle ta kurgust kiskuda, ah, mu kallis, need on asjad, mida ei unustata! Cavaradossi toodi piinapingilt sisse. Osa järele peab Tosca temale vastu ruttama, verd märgates

Tahate oma raha paigutada kindlasse kohta, siis ostke

Luther'i mööblit!

Meie mööbli ostmine ei ole mitte kulu, vaid sisse-seadesse paigutatud kapital, sest Teie ei omanda mitte hooaja artikleid, vaid asju, mida Teie oma eluaeg tarvitate ja mis Teile kestvalt rõõmu valmistavad. Maitserikkalt ja mugavalt sisseseatud kodu on kultuurilise edu tunnusmärk.

Meie mööbel erineb kõrgevärtusliku töö ja materjali headuse poolest.

A. S. A. M. Luther

Müügikoht Tallinnas: Pikk tän. nr. 25. — Kõnetraat 6-16.

seisatuma ja näo katma kätega. Kui Gilda Dujouri nägi verrega kaetud otsaga, jäi ta seisma, nagu ooper seda nõuab, aga ta vankus ja kui ta toolilt poleks kinni hoidnud, ma arvan, ta oleks maha kukkunud. Ta seisis seljaga publiku poole. Publik ei võinud näha nagu mina, kuidas suured pivasad voolasid üle ta näo mingi, või märgata, kuis ta huuled moodustasid katkendlikke sõnu. Ma teadsin, et ta sel silmapilgul ei näinud sohval mitte Dujouri, vaid oma armsama surnukeha. „Floria!“ kõlas Cavaradossi valuline karjatus. See oli Gilda märgusõna ja ta ei lasknud seda mööda. Ma võisin peaaegu näha, kuidas ta oma närvid jälle ohjeldas, et vastu panna järgnevates steenides. Kui tuli ta kuulus aaria, hoidis ta end jälle täitsa peos. Kui kunagi keegi naine on laval palvetanud, siis tegi seda tol õhtul Martel Tosca palves. Seda meloodiat võib kuulda igal tänava nurgal, sest iga väntorel ja iga mustlasbande laiendab seda aastast aastasse. Aga Gilda laulis seda aariat tol õhtul nii puhtalt, nii lihtsa väljendusega ja niisuguse ekstaasilise meeleheitel, nagu ma seda veel kunagi pole kuulnud. See puudutas kunstnikku O'Driscoll'i hinges, kes külmalt vaatles laua juurest ja kui Gilda lõpetas, särasid ta silmad

küünla valgusel. Ja mis puutub vanasse Storzasse, amico mio, siis hoidsin ma ühest latist kinni ja tõinasin kui väike laps, kuna teatrit läbistas mürisev vaimustustorm. O'Driscoll päästis naise kordamise eest. Ta võimas hää kostis üle lärmist ja maja jäi vaikseks. Tosca armupalumine armsamale, koputus uksele ja Spoletta tulek teatega põgeniku enesetapmisest, käsk Cavaradosit hukata ja Scarpia kauplemine Toscaga — tüki sõlm tõmbus ikka enam ja enam koomale. Teatud närviline joovastus näis Gilda valdavat. See pani mu vere tarretama, kui teda vaatlesin. Ta sarnanes suurele, heledalt hõõguvale kireleegile. Nüüd kui ta tingimused olid vastu võetud, kirjutas Scarpia puldil Toscale ja ta armsamale luba kirja. Gilda seisis laua ääres ja kuna käe sirutas välja klaasi veini järele, mille Scarpia talle valanud, langesid ta silmad noale. Kuna ta selle peitis oma selja taha, tõusis Scarpia üles, paber käes, käed laiuli laotatud, et Toscat oma rinnale tõmmata ja tasu vastu võtta — seisid mees ja naine silma silma vastas teineteise ees. Mu sõber, kui te oleksite näinud toda põlgust, mis oli Marteli silmis! O'Driscoll aimas, mis see tähendas ja ta kartis. Aga polnud mingit hädaohtu, sest nuga oli harilik lavapistoda,

Pärnu Linatööstuse a.-s.

Pärnus, Rääma tän. nr. 38, Telef. 125.

Suurem ja täielikum linaketramise- ja kudumisevabrik, riide- ja lõngade värvimise-, villakraasimise ja ketramise-, kalavõrgukudumise ja nõörivabrikud.

Ladus müügivalmis:

Mitmesugust linast pesuriidet, käsitöö- presendi-, koti- ja vaheriidet,

Puuvillase lõimega ilusate lilleliste muustritega laudlina-, käteräti-, ja päevateki riidet.

Kalavõrgud puuvilla ja kanepi lõngadest.

Pöörake järelpärimistega.

mille tera vajutusel pidemesse läheb. Aga Martel lõi niisuguse vihaga, et mees tuikus vastu pulti ja ma nägin verd piserduvat ta käehaavast, mille ta oli kuhugi vastu ära löönud. Naise metsik, juubeldav ja ometi meeltheitlik karjatus kõlab veel mu kõrvus: „L'est le baiser de la Tosca — see on Tosca suudlus!“

Eesriide langemisel tuli ta O'Driscollil ja ta näitsikul otsekohe kanda riietusruumi. Järgisin neile sinna. Mul oli tõsine meelepaha O'Driscollil julmuse üle. Ma otsustasin kas teda sundida oma naisele tõtt ütleva või jällegi asja ise kätte võtma. O'Driscoll tuli mulle garderoobi uksele vastu. Ta luges mu kavatsuse mu näolt, sest ta võttis mul käest kinni ja tahtis mu alla viia. Aga ma panin vastu. „Kõik on korras“, ütles ta. „Ma ütlesin seda talle. Ma ootasin kuni teine vaatus möödaks on, sest ma kartsin, et reaktsioon ta üle võimust võtab ja ta võimetuks teeb üles astuma.“ „Tuleb ju veel üks vaatus, O'Driscoll!“ manitsesin ma teda. „Ma tean, ma tean,“ vastas ta. „Aga teine vaatus on kõige hoogsam. Igatahes, nüüd on kõik korras!“ „Aga ma tahaksin temaga heameelega paar sõna rääkida“, ütlesin ma talle. Ta raputas pead. „See ei lähe“, vastas ta. „Arst andis talle broomi ja ta peab

puhkama. Teda pole vaja lohutada. Ma ütlen teile, et kõik on korras. Tulge!“ Noh, nagu ma juba ütlesin, oli tema ta mees ja see ei läinud mulle korda. Meie läksime koos alla. Harilikult läks O'Driscoll pärast teist vaatust oma tuppa ümber riietuma, sest ta osa oli läbi. Aga seekord jäi ta oma mustas hooviriietuses kulisside taha ja vaatas pealt, kuidas seati lava korda viimase vaatuse jaoks — Sant Angelo kindluse müürid. Eesriide tõusis viimast korda ja näitas õist vaadet Roomale, esiplaanil vangikong tooli ja lauaga Cavaradossiile lahkumissteeni Toscaga. Muidugi, kel on natukegi häält, võib Cavaradossi kuulsa aariaga avaldada mõju ja lava hämarus aitas peita vaese Dujouri mängu puudusi. Nii aplodeeris publik talle oma teadmatuses ja tal tuli oma aariat korrata. See viivitus oli õnneks, sest Martel ei olnud valmis, kui ta valvuri ja Spotleta järel pidi ette astuma ja näitejuht pidi garderoobi ta järele saatma. Lõppeks ilmus ta. Valvur ja Spoletta ei olnud teda oodanud ja tal tuli üksinda välja minna. Nii pea kui teda nägin, mõistsin ma, et O'Driscoll oli mulle valetanud. Ta oli surnukahvatu ja ta silmad olid nutust paistetunud. Ta seisatas silmapilgu, enne kui astus publiku ette ja ma nägin, kuidas ta käed tõm-

H. W. Schneider.

Uuesti avatud

uutes ruumides. Estonia kontsertsaali vastas. Palun maja numbrit tähele panna

23. Tallinn, Estonia puiestee Nr. 23.

Kõnetraat: (2) 19-28 (2) 10-09

Raua-, terrase- ja malmkaupade, ehituse, tööstuse ja majapidamise tarvete ladu.

Hinnad mõõdukad. Teenimine kiire ja korralik.
Nõuandmine ilma ostukohustuseta kõigis kaupadesse puutuvates küsimustes.

Müük suurel ja väikesel arvul.

Aupaklikult

H. W. Schneider.

Kõik tarvitavad Hollandi kuul-
saima **Van den Bergh'i** vab-
riku taimevõid

„Sanella“

ja toidurasva

„Alma-Fett“.

Ainuesindus Eestis:

Aktsiaselts

A. Einpaul,

Tallinn, Siimoni t. 19.

Kõnetr.: 308—64, 308—53.

busid kramplikult kokku. Selle liigutuse juures oleksin tahtnud talle hüüda, et ta armsam elab. O'Driscoll seisis liikumatult mu kõrval. „Lurjus!“ sosistasin talle, „Teie ei ole talle midagi öelnud.“ Aga ma arvan, ta ei kuulnud mind. Ta pidas silmas oma naist. Kuna valgustus aegamisi muutus, et imiteerida hommikuhämarust, laulsid Tosca ja ta armsam lahkumisduetti. Kuna ma Gildat vaatlesin, sain ma aru, kuidas tal korda oli läinud Dujouri pead segaseks teha, sest Gilda klammerdus tema külge teatud meeltheitliku andumusega. Ma teadsin, et ta kätega, mis kirglikult hoidsid kinni Cavaradossist, kallistas vaimus oma inglise armsamat. Taevas läks selgeks ja ilmusid sõdurid. Tosca sosistas oma armsamale viimse hoiatuse pärast kogupauku liikumatult jääda lamama ja oodata, kuni ta teda hüüab. Lava taga seadsid kaks töolist madratsit, et sellega Martelit vastu võtta, kui ta lõpus müüri alla hüppab. Hukkamise ettevalmistused olid lõpul, Tosca vaatas ootusrikkalt ja kartlikult vangikongist. Valgus langes ta näole,

See oli täis traagikat. Ma võisin näha, kui ägedasti ta rind tõusis ja vajus, kuna ta seisis ja ootas pauke. Ohvitser tõstis mõõga, „Comme il est beau, mon Mario!“ Esimest korda kogu õhtu jooksul murdus ta hää ja ma tundsin, kuidas O'Driscoll mu kõrval võpatas. Aga kogupaugu raksatus kõlas kõigest üle. Sõdurid marssisid ära. Tuli ooperi haripunkt. Tosca hiilis välja ja kuna ta vaatas, kuidas valvurid ära läksid, sosistas ta Cavaradossile, kes liikumatult lamaseset lava, et ta vagusi püsiks. Nüüd pööris ta end ümber — ah, mu sõber, ta oli nii armas oma lühikese pihaga kleidis — ja kummardus armsama poole. „Mario, tule!“ Midagi sundis mind ümber pöörama ja O'Driscollile otsa vaatama. Ta kummardus raskesti hingates ette poole, ta nägu oli kurja kuulutat ja kole. Muusika paisus majesteetlikult pikkades, pidulikkudes akkordides. Nüüd pani Tosca oma väikese käe kaunilt armsama rüüle. „Tule, tule!“ Ta raputas teda. Seal karjatas ta. Aga, mu jumal, mis ütles ta? „Mario, Mario!“ seisab librettos. Aga Martel heitis end nuuksudes laibale, ta ülakeha tuikus meelegeites siia-sinna ja ta karjus pisarais lämbunud häälega: „Leslie, Leslie, Leslie!“

Spoletta ja sõdurid ootasid oma märgusõna, et sisse tormata Scarpia surmateatega, lavatöölised olid kohal, et Marteli allahüppel vastu võtta. Orkester mängis edasi ja algas finaali ja juba hakkas publik toolidel rahutuks muutuma. Aga keset lava oli Martel meelemärkusetult vajunud oma lavaarmsama surnukehale. Mees mu kõrval ütles „ah“, ja kui ma talle otsa vaatasin, naeratas ta. — Muidugi pidi eesriie maha lastama ja seepärast jäi Tosca ilusaim ettekanne, mida ma kunagi näinud, lõpule mängimata.

Ta tõstis oma klaasi ja jõi mu terviseks.

„Aga mis juhtus hiljem?“ küsisin ma. „Kas O'Driscoll laskis maha inglise lenduri?“

„Oh, la la! Martel leidis mingi seletuse, millega ta mees rahule jäi. Ta oli ju temasse armunud, per bacco! Aga O'Driscoll ei kestnud kaua. Kuu aega hiljem põgenes Gilda oma mehe juurest ära!“

„Oma inglasest lenduriga?“

„Ei, mu härra. Dujouriga, tüseda tenoriga!“

Otsitakse miljonit.

„Teie käsi ei käi ka vist kuigi hästi, vanahärra?“ — Imestanult vaatas Hans Lindheim mehe otsa, kes talle praegu tuld oli annud ja sel puhul talle asetaski selle imeliku küsimuse. Juba avas ta suu jahedalt tagasi-
tõrjuvaks vastuseks, aga võõras jõudis temast ette. — „Võib olla võin ma teid aidata. Oodake mind täna peale lõunat kell 4 „Kuld-Lõvis“. Ütles, kergitas kübarat ja oli järgmisel silmapilgul kadunud juba rahva murdu. Hans Lindheim seisis veel kaua samal kohal, tähele panemata tõukeid ja müksusid, mis talle osaks said kõnniteel. Mis tähendas see kohtamine? Kas temaga oli tehtud halba nalja? Oli ta viletsus juba nii selgesti kirjutatud ta otsale, et sellest juba võõradki aru said? Ja mis tahtis ta temast? Pead raputades jätkas ta oma teed. Mõttes elas ta läbi oma viimased kaks aastat, seitsaastik kui ta ametist vallandatud oli. Algul polnud talle asi lähedalegi läinud. Ta oli tubli ametnik. Ta muretseb endale juba kustki mujalt koha. Ka esimesed pettumused kandis ta kaunis kergesti. Alles kui ühe suure ettevõtte direktor talle otse näkku paiskas, et ta oma vanaduse juures võib vaevalt loota veel mõnele kindlale kohale, kokkus ta. Nii siis liig vana? — Jumala eest, see oli õigus, kogu jõuga töötades olid aastad möödunud. Ta polnud täheleegi pannud, et oli juba üle viiekümne . . . Ja siis oli ta ühel päeval jätnud koha otsimise. Ta käsi ei käinud tõesti hästi, ta käsi käis koera moodi viletsasti. Aga kuidas võõras sellest nii ruttu oli aru saanud? — Õigupoolest ei tahtnud ta ühepoolsest kokkurääkimisest sugugi kinni pidada. Siis aga mõtles ta jälle, et katse ei võiks talle kahju teha. Lõppeks polnud see ju kaugelki veel kindel, et võõras üldse tuleb . . .

Aga ta oli juba seal, kui Lindheim punkt kell neli astus võõrastemajja. Ta istus kau-

nis tühja lokaali nurgas ja ta ees oli suur paks aktimapp. Võõras sosistas segaselt oma nime ja ta ei näinud ka sellele pööravat suurt tähelepanu, kui tulija nimetas oma nime. Siis aga asus ta ilma pikema jututa asja juure: „Teie olete väga intelligentne inimene, nähtavasti mõni vallandatud ametnik,“ algas ta, „ja nüüd on teil suured mured, kuidas endale muretseda elu ülespidamist. Ja see ei ole ka tõesti kuigi kerge, sest te olete selleks juba liig vana, et sammu pidada tänapäeva metsiku tempoga. Teile sobiks ainult vaikne elamine, hoopis kõrval kõigest sellest lärmist. Ja võimaluse selleks pakuksin mina teile.“ — Kaunis käskiva käe liigutusega katkestas ta Lindheimi, kui see tahtis hakata midagi vastama. Ja siis kõneles ta sumbutatud häälega edasi, selgesti ja täpsalt, nagu oleks tegemist kõige lihtsama asjaga maailmas. „Nagu teie mind siin näete, olen ma — varas. Mitte elukutseline varas, vaid keegi, kes hästi ettevalmistatud juhusel sabast kinni haarab, et end aegsasti saatuse vastu kindlustada, saatuse, nagu see näitaks oli teie oma. Selles mapis siin on — ümmargune miljon krooni sularahas. Ma omandasin ta ebaseaduslikul teel. Aga ma ei taha talitada nii rumalasti kui teised vargad. Karistusest ma võib olla ei pääse. Raha aga ei taha ma enam tagasi anda, see peab olema selle paari aasta tasuks, mis mul võib olla tuleb ära istuda.“ Kasvava hirmuga kuulas Lindheim pealt. Nüüd aga tahtis ta tõusta ja pahameelega vastata . . . Teine aga surus ta õrna vägivallaga istmele tagasi. „Kuulake rahulikult lõpuni. Siis võite ju ikkagi veel otsustada, kas te mu ettepaneku vastu võtate või väljakuulutatud tasu eest mu politsei kätte annate. Ma teen teile järgmise ettepaneku: „Ma annan teile kätte oma miljoni. Teie hoiate seda seni kuu, kuni ma seda teie käest tagasi nõuan.“

Seebi- ja soodatehas J. Tiitso

Narvas Telefon 134.

Valmistab kõige parematest materjalidest. „Astor“ saunaseepi, kollast tuumaseepi, kollast pesuseepi, pesusoodat ja vanas peas sinisekirjut seepi.

Saadaval E. T. K-S ja kõigis tarvitajateühingutes.

200.000 krooni on aga otsekohe teie omandus. Selle eest kohustate teie kord kuus postil küsima teie nimele tulnud kirja järele, nii et ma saan teiega alati ühendusse jääda.“ Inimesel võivad olla kindlad põhimõtted. Aga 200.000 krooni on summa, millele ka isegi tugevad iseloomud ei suuda vastu panna. Eriti kui nad isegi on lootusetus seisukorras. Samal õhtul viis Hans Lindseim paksu aktimapi endaga koju kaasa.

*

Maapangas valitses suur ärevus. Oli saadud jälile suureulatuslikele tschekivõltsimistele. Nad kandsid kõik peadirektor Wilhelm von Essemi võltsitud allkirja. Võltsija pidi maapanga asjadega hästi tuttav olema. Kogu kahju ületas miljoni krooni. Tscheki mikroskoobiline uurimine ei annud mingeid toetuspunkte, küll aga keemiline. Sel teel tehti kindlaks, et seejuures oli kasutatud tinti, mida üks vabrik valmistas ainult maapangale. Asjaosalist tuli nii siis otsida ametnikkude hulgas.

*

„Ma annan teile piiramatu võimu,“ ütles peadirektor von Essem tuntud rahvusvahelisele pangadetektiivile James White'ile, kellele usaldati selle saladusliku asja uurimine. „Minul isiklikult oleneb väga palju asju sel-

gitusest, juba sel lihtsal põhjusel, et ma end oma majas ei tunne kindel olevat.“ James White oli seni ainult tummalt kummardanud. Ta asetab ainult mõne lühikese, pealt näha tähtsusetu küsimuse. Jällegi kummardus, siis lahkub ta ruumist. — „Õigupoolest kaunis ebameeldiv isand,“ lausus von Essem oma sekretärile, dr. Horstile, kes kogu jutuaajamist oli vaikides pealt kuulanud. „Tema näost ei saa targaks ja iga sõna peab tal suust rebima.“ — Dr. Horst oli harjunud alati olema samal arvamisel kui ta ülemus, Ka seekord liitus ta elavalt avaldatud otsusega. Dr. Horst oli nüüd juba rohkem kui kolm aastat peadirektori sekretäriks. Ta oli suurte võimetega ametnik. Oma kaasteenijate juures polnud ta aga kuigi sallitud, teda peeti hiilijaks ja pealekaebajaks, kuigi selleks polnud mingeid tõendusi. Ta ei lasknud kellelgi heita pilku oma eraellu. James White oli lasknud endale anda võltsitud tschekkide nimekirja. Ta sisaldas täpsad andmed koha ja panga kohta, kus tschekk esitatud. Oli tegu ühtekokku 16 tschekiga, igaüks 65.000 krooni suurune, ja nad olid tulnud väljamaksmisele viies kohas. Väljamaksupäevadeks olid laupäev ja esmaspäev. Detektiiv istus oma hotellitoas. Ta pani just kursiraamatu käest. „Raudteega

Aktiiaselts

„Rauaniit“

asut. 1919. a.

Tallinn
Rannavärava p. 7.

Kõnetraadid: Juhatus: 23—06
Kontor: 15—42
ladu: 22—78

Vabrik soovib kõrges headuses:

Loomulikust siidist CREPE-DE-GHIINI, VELOUTIINI, MILANAISI, SIIDMANTLI — ning VOODRIRIET, EESRIIET akendele ja ustele, siid- ja villast TRIKOORIET pesu ning kleitidele, shlüpferid, kaelasidemeid, SUPELUS-TRIKOOD, siid-, maco-, floor- & villaseid SUKKI, SOKKE & LASTESUKKI, OLAPITSE, mitmesuguseid paelu ning kummipaelu.

Kemberg siidi sukki „BELLA“.

Kõik kaubad on varustatud kaubamärgiga!

Saada üle Eesti.

Saada üle Eesti.

sõites ei saanud ta seda teha," pomises ta enda ette. „Ka asiolu, et tšehkid sama linna erikassades on esitatud osalt laupäeval, osalt aga alles esmaspäeval, kõneleb selle poolt, et siin on tegemist mitme isikuga. Tugeva autoga aga . . . noh, me näeme! — Ta helistas ühele autofirmale ja tellis suure sõiduauto kolmeks neljaks päevaks.

Saak, mille White oma reisult kaasa tõi, oli vaevalt nimetamisväärne. Tšehkid olid esitatud kas vanema, hästi raseeritud härra poolt või jällegi tunduvalt noorema musta mokahabemega härra poolt. Vanahärra oli igakord kannud pikka, halli mantlit. See asiolu pani detektiivi mõtlema. Vanahärra oli ilmunud laupäeval, noor aga esmaspäeval. Autot ei olnud ühelgi korral tähele pandud. Saadud summa oli peidetud tumepruuni aktimappi. White laskis endale anda pangaametnikkude nimekirja. Puhkusel ei olnud neil kriitilistel päevadel kedagi, haiged olid kaks: deposiitosakonna juhataja ja keegi noor stenotüüpist raamatupidamisosakonnast. Deposiitosakonna juhatajal oli olnud raske maolõikus. Tal oli võimata voodist tõusta. Ja noor stenotüüpist, keegi preili Neuman, tuli ometi vaevalt arvesse. Kui detektiiv lahkus pangamajast, torkas talle

silma uksehoidja selgejooneline nägu. Too mees oli White'ile sümpaatlik. Ta kõnetas seda sõbralikult. Vastused, mis ta sai, olid selged ja täpsad, aga äärmiselt tagasihoidlikud. Ja kui ta teda pärast panga sulgemist kutsus klaasile veinile, keeldus uksehoidja sest viisakalt, kuid kindlalt. Nii kergesti ei jäänud detektiiv rahule. Te eemaldas sõbraliku peanoogutusega, läks järgmisse telefonipunkti ja küsis teateid. Saadud teated olid väga head. Uksehoidja Johannes Hutter oli väga usaldusväärne ja kohusetruu. Ta seisis täiesti üksi siin maailmas ja elas väikeses korteris Rüütli tänaval. Kui detektiiv veel samal õhtul astus sisse korterisse, tuli Hutter talle vastu silmnähtava umbusaldusega. Kui aga White näitas talle direktori volitust, andis ta vastutulelikult teateid. Tol päeval oli ta ka teenistuses olnud. Ta polnud märganud midagi erilist. Kolm härrat olid hilinenud, kuid kõige enam pool tundi. Haiged olid deposiit osakonna juhataja härra Reinvald ja preili Neuman. Viimase nime juures libises naeratus üle ta näo, mis White'ile kohe silma torkas. — „Kas teie ei usu nende mõlema haigust?“ küsis ta seepeale. — „Oh, härra Reinvald on raskesti haige, ma kardan, et ta kaua vastu ei pea.“ — Ja preili Neuman?“ Jälle sama

!!! Hoolitsege, et piim ei rikkuks !!!

Tarvitage ilmakuulsaid, roostekindlaid, ühest tükist pressitud
Taani Frederiksbergi „F. M.“ Vabriku

piimaveokanne

„F. M.“ kannud on kolmekordselt tinutatud.

Korraldage ühistellimisi piimaühingute
kaudu!

P. K. „Estonia“

Tallinnas, Jaani tänav nr. 6.

Kaubaosakonna kõnetraat 20-90.

naeratus ja siis natuke põlglikus toonis: „Ah, see on alati haige, kui härra Horstil on vaba päev.“ — Detektiiv kuulatas huvitatult. „Millal oli dr. Horstil vaba päev? Keegi ei olnud puhkusel.“ — „Noh, puhkuseks ei või seda just nimetada. Aga kui härra ülemdirektor on jahil, siis on ka ta sekretär vaba.“ — „Ja kas härra ülemdirektor oli ka siis jahil?“ — „Muidugi, ta sõidab iga laupäeva hommikuse rongiga ja tuleb alles esmaspäeva õhtul tagasi.“ — „Ja härra Horst?“ — „Too ei tule ka neil kahe päeval pank.“ — „Meil oleks teile veel üks palve, kallid sõber. Ma tulen homme büroo sulgemise ajaks teie ruumi. Kui siis preili Neuman uksest välja läheb, palun andke mulle märku.“ — „Hea küll, mu härra.“ — Sellega lõppes see jutuajamine. Mõni minut enne büroo sulgemist seisis White panga välisukse ees. Esimesena lahkus pangast pika kasvuga, sale, natuke liig elegantselt rietatud blondiin. Uksehoidja andis ootajale märku. Detektiiv mõistis ja sammus algul pikkamööda tänava teisele poolele, noort daami teravasti silmas pidades. Lähemas peatuskohas astus ta tänavraudteele, White ruttas järele. Bleibtreu tänava nurgal astus neiu maha ja kadus kiiresti ühte elegantsesse üürimajja. Detektiiv ootas umbes kümme

minutit. Siis helistas ta uksehoidjale ja küsis, kas siin majas elab preili Neuman. — „Kaks treppi, paremat kätt,“ oli lühike vastus. — „Kelle juures?“ — „Tal on oma korter.“ — White lõi huvitatult pilgu üles. „Ja kui suur on see korter?“ — Seal muutus mees tagasihoidlikuks. Umbusklikult vaatas ta küsijale, aga kümnekroonine tegi ta kohe jälle jutukaks. „Kuus tuba kõige juurekuuluvaga.“ — „Ja neis elab noor daam täitsa üksinda?“ — „Jah, see tähendab . . .“ — „Noh?“ — „Nojah, too härra maapangast oli harilikult kaks, kolm päeva nädalas siin . . . Ta maksab ka üüri . . .“ Detektiiv teadis küllalt.

*

Berliini politseipreisiidiumis tuldi kuulsale eradetektiivile väga sõbralikult vastu. Dr. Horsti kui ka preili Neumani ei olnud nende erikartoteegis. Küll aga leidis karistuskaart dr. Ervin Horsti nimele. Ta oli nelja aasta eest Düsseldorfis istunud aasta aega vangis tscheeki pettuse pärast. Horst oli ametis olnud ühe suure terasefirma juures. Ta oli osanud endale muretseda direktori blanko tschekke ja nendega mitme panga juures võtnud väljas üldsummas 15.000 krooni väärtuses. Vangistamisel leiti ta juurest ainult 17 krooni. Puuduvalle rahale saadi järele alles kuudepikkuste otsimiste järele, ta oli selle kinnipitseeeritud ümbrikus annud hoiule kellelegi tuttavale. Kohtus võeti pehmen-davate asioludena arvesse ta senine laitmatu teenistus ja et ta oli seisnud ühe noore, elurõõmsa daami mõju all. Ülempolitseinõunik, arvesse võttes Horsti mivevikku ja väga sarnanevaid asjaolusid, oli valmis Horsti kohe vangistama. Sellele seisis vastu aga White. Selle põhjendusega, et peahuvi seisab praegu selles, et kadunud miljonit jälle tagasi saada ja et see on võimalik ainult sel juhul, kui süüdlane vabaduses viibib. „Ta andis raha ühe tuttava kätte hoiule.“ See lause kohtuaktidest ei annud White'ile rahu. „Kinnipitseeeritud ümbrikus.“ Seda võis kaunis hästi teha 15.000 krooniga, aga miljoniga oli see juba natuke raskem. Ja pealegi oli maksjate pankade juures kindlaks tehtud, et raha nõuti väiksemates rahaüksustes, arvata-vasti sel lihtsal põhjusel, et suuremate rahaüksuste numbrid arvati olevat üles tähenda-tud. Detektiivi palvel muretses politsei talle kõigist Berliini pankadest nende isikute nimekirja, kes pärast 15. aprilli olid sinna toonud hoiule suuremad summad raha. Järelemõtlikult laskis detektiiv käia ome sil-mad üle nimekirjade. Rikkalik materjal pakus vähe toetuspunkte. Äkki peatus ta. Kes oli aga too Hans Lindheim? — Nimi

A.-S. Tartu Pärmivabriku

Vesiravila

Tartus, Pikk t. 62. Kõnetraat 34.

Dir. prof. dr. med. **L. Puusepp**

Pärmivedeliku-, söehappe- ja teised arstlised vannid.

Ravitsemine elektriga ja valgusega.

Massaash, duschid j. n. e.

Ravitsetakse reumatismi, när-vipõletikku ja närvivalusid, ai-netevahetuse haigust, naiste j. t. haigusi

Asutus on avatud kella 12 h. — 8 õ.

Arsti vastuvõtmine „ 12 h. — 5 õ.

kordus pea kõigil lehtedel. Ja summad, mis pankadesse olid maksetud, kõikusid 10.000 ja 35.000 krooni vahel. Detektiiv võttis pliatsi kätte ja hakkas üksikuid summasid välja kirjutama. Kui ta nad kokku arvas, sai ta kogusumma 840.000 krooni. Väljapetunud rahasumma tõsis 1040.000 kroonini, nii siis puuduksid täpsalt 200.000 krooni. Igatahes tuli seda asja täpsamalt järele uurida. Tolle härra Lindheimi aadress oli tal kiiresti käes. Ta elas kui vallandatud ametnik üsna viletsas seisukorras. Vahetevahel tegutses ta ajalehe reporterina. Sel otstarbel reisis ta aprilli teisel poolel kuuks ajaks ära. Sestsaadik näis ta käsi natuke paremini käivat. Ta oli ostnud endale uue ülikonna, maksnud väikesi võlgu, üldiselt oli ta aga jatkanud oma tagasihoidlikku eluviisi. Ja tol mehel oli mitmes pangas arve, kokku ligi miljoni kroonini. See oli igal juhul kahtlust äratav. Igatahes paluti asjaomaseid panku politseipresiidiumile otsekohe teatada igast muudatusest Hans Lindheimi kontos. Ainuke kahtlust äratav asi oli esimesel pilgul Hans Lindheimi kaksikelu. Ta seisukord ei olnud sugugi nii vilets, nagu ta seda väliselt näitas. Sest ta einetas igapäev rikkalikult ja hästi väiksemis, kuid noobleis söögimajus. Ühel hommikul sammus jälgitav, pärast seda kui oli lahkunud oma korterist, aeglaselt lähemasse postiasutisse. White'il õnnestus tähelepanematult tema lähedale pääseda. Mees küsis tema nimele tulnud kirjade järele. Seal oli üksainus, mille ta kiiresti vastu võttis ja rinnatasku pani. Siis läks ta lähedalasuvasse väikesse kohvikusse, tellis hommikueine ja hakkas oma kirja lugema. Sisu pidi väga huvitav olema, seda nägi detektiiv, kes kõrval lauas oli istet võtnud, mehe äkilises äravuses. Ta maksis kiiresti, veel enne kui oli jõudnud oma eine lõpetada ja ruttas kiiresti lokaalilt välja. Ta läks oma korteri ja ei ilmunud enam tervel päeval nähtavale. Järgmisel päeval helistati White'ile juba kell pool üheksa hommikul. Härra von Essem palus teda otsekohe enda juure ilmuda. Kümme minutit hiljem istus detektiiv ootusrikkalt peadirektori büroos. Too sammus nähtavasti ärritatult edasi-tagasi. Äkki jäi ta White'i ette seisma ja küsis ilma pikema sissejuhatusega, hää kahisev seemisest äravusest: „Mida arvate teie Horstist?“ White oli oodanud midagi sellesarnast. Ta vastas ainult vastuküsimusega: „Kas ta on kadunud?“ — „Jah ja — ei,“ tuli pressitult vastus. „Ta helistas mulle juba üsna vara hommikul mu korterisse ja palus kaheksapäevalist puhkust. Mis sul nii tungivat ees seisab . . .“ — „Sul?“ küsis White huviga.

„Jah, meie ütleme teineteisele sina, sest ta on mu — naisevend. Minu naine on sündinud Horst.“ — Detektiivile oli korraga paljugi arusaadav. Ühtlugu peatudes, paljude pausidega jutustas von Essem siis oma sekretäri nooruseeksimuse, nagu seda White tundis juba kohtuaktide järele. „Ja nüüd oletate teie, et ka selle miljonilise pettuse juures on ta käsi mängus?“ — „Ma pean kahjuks oletama, sest . . . sest.“ Ta võpatas, siis jätkas ta kiiresti: „Ma keeldusin täna hommikul talle puhkust andmast. Ta tulgu enne büroosse, siis võime asja üle edasi kõneleda. Ta pomises midagi arusaamatut ja pani kuuldetoru käest. Ma ei aimanud midagi head ja ruttasin ta korterisse. Ta oli aga seal lahkunud veerand tunni eest ja oma perenaisele oli ta öelnud, et peab ära reisima. Ma sõitsin siis panka. Sekretäri toas seisab väike käsikassa, millele meil on mõlemal võti. Ma avasin ta halbade aimustega. Nimetamisvääritu rahasumma oli puutumatu. Aga ma teadsin, et mu naisevend hoiab seal ka oma reisupassi. See puudus.“ White oli üles karanud. Seal ei olnud aega kaotada. Kiiresti, peaaegu ebaviisakalt jättis ta head päeva ja ruttas oma võorastemajja. Kui Horst tõepoolest oli ära reisinud, siis pidi seda ometi tema järele valvav

Riidevärvimise vabrik ja
keemiline pesemiskoda

R. Natus, Viljandis

Vabrik värvib või puhastab odavalt
kõiksugu kantud riideid tervelt või lahtiha-
rutatult.

Tööd võetakse vastu:

Tallinnas, Tartus, Paides, Pärnus
ja teistes linnades ja maal.

ametnik märganud olema ja sellest temale teatama. Ja tõepoolest ulatas hotelli uksehoidja talle kiire teate Freienvaldest. — „Järgisin H.-le siia, peatun Kurhotel'is, seni pole midagi kahtlustäratavat.“ — White tahtis just omalt poolt anda ametnikule telegrammi, kui hotellipoiss talle teatas: „Teid kutsuti juba mitu korda tungivalt telefoni juure. Teid paluti otsekohe helistada Aleksander 9420.“ See oli politseipresiidiumi number. Ülem politseinõunik Schlosser oli ise telefoni juures. — „Lindheim võtab kõik oma summad välja . . .“ — „Viimane teade?“ — „On praegu jõudnud Diskonto pank Friedrichi tänaval.“ — White teadis küllalt. Ta viskus lähemasse autosse ja sõitis Friedrichi tänavale, Mees oli kümne minuti eest lahkunud kassa eest. Detektiiv tormas telefoni juure. Ta palus ülempolitseinõunikku lasta valvata Lindheimi kortrit ja veel kõne alla tulevaid panku. Kõik politseiringkonnad said Lindheimi ja dr. Horsti täpsa isiku kirjelduse. Kui kedagi neist nähti, tuli ta kohe vangistada. Siis palus detektiiv endale veel kolm osavat kriminaalametnikku ja sõitis nendega Bleibtreu tänavale, Bleibtreu tänava uksehoidja tundis otsekohe ära oma helde abitarvitaja. Suurem rahapaber ja võib olla veel enam salapolitseiniku tunnistus tegi ta veel jutukamaks. Jah, preili Neuman oli kodus. Ta polnud täna veel oma korterist lahkunud, ka ühtki külastajat vastu võtnud. Detektiiv hingas kergendatult. — Otsekohe saadeti üks ametnikest telefoni jaama, et valvata kõigi telefonikõnede järele, mis peetakse preili Neumani numbriga. Kui midagi tähtsat, pidi ta sellest kohe teatama teisele ametnikule, kes oli uksehoidja toas. Kolmandal tuli valvata tänaval. White laskis end tõstetooliga viia teisele korrale, kuhu ta end peitis trepi varju. Seal võis ta hästi silmaspidada korteri ust. Varsti pärast seda kuulis White tõstetooli tasast surinat. Pikkamööda avanes tõstetooli uks ja — Hans Lindheim astus välja, aktimapp vasaku kaenla all. Ta lasti esimese helistamise peale kohe sisse. Siis möödus veerand tundi . . . pool tundi. Kas oli peasüüdlane ta käest siiski ära lipsanud? — Võib olla pidi preili Neuman väärtusliku mapi viima Freienvaldi. Aga miks jäi siis Lindheim nii kauaks korterisse? Tuhat mõtet keerlesid ta peas ja erutasid ta närve. Seal viimaks — White'ile näis see igavikuna — nagises jällegi tõstetool. Nüüd pidi asi

Imeodavasti ja hästi ostate
jalanõusid

Estoking
Tallinn

praakjalanõude kauplusest vabriku majas
S. Tartu m. 61-c Lauupeo t. nurgal
(trammipeatus).

otsustuma. Järgmisel silmapilgul astus tõstetoolist keegi härra hallis, pikas mantlis, suur kaap sügavale pähe surutud. Horst polnud see mingil tingimusel, aga kes siis? — Tulija ei tarvitsenud üldse helistada. Uks avanes ise endast, ta heitis veel lühikesel pilgul selja taha ja tahtis sisse lipsata. Samal silmapilgul tundis ta aga endast kaks tugevat kätt kinni haaravat ja end edasi tõukavat. Kübar kisuti tal peast, ja White seisib tõstetud revolvriga — — pea-direktori von Essemi ees . . .

*

Ta oli täitsa murtud, kui ta viidi politseipresiidiumi ja tunnistas kõik üksikasjalikult üles. Ta naisevenna juhtumine oli ta peas mitu aastat käinud ringi. Midagi niisugust laseks end ka suureviisilisemalt teha. Ja kui siis ta armukese kulukate tujude läbi ta majanduslik seisukord täiesti kõikuma löi, otsustas ta oma läbikaalutud plaani teoks teha. Tschekkidega oli kerge hakkama saada, sest et nad tõepoolest kandisid ta seaduslikku allkirja. Raha väljavõtmise oli ta toimetanud täitsa üksinda, kusjuures ta tarvitas ainult teistsugust riidet. Oma naisevenna oli ta ise saatnud puhkusele, et tema kahtlustamisega võita endale aega põgenemiseks ja võimused juhtida valele teele. Ainult ühes asjas ei annud ta järele. Ta eitas kindlasti seda, et ta armsam ta kuritarvitustest teadis.

Hans Lindheim jaatas rahulikult tõsiasi. Ainult puuduva 20000 krooni kohta ei annud ta mingeid teateid. Seda raha ei saadud ka kunagi kätte, pealegi kui Hans Lindheim pärast karistuse ärakandmist jäljetult kadus. Tema üksinda oli suutnud oma meistri mõtted lõplikult teostada.

Püünis.

Fred Petton. Jutustus.

Esmaspäeva õhtupoolikul jõudis kohale uus jõuk töölisi. Naised, kes juuretulistate hulgas olid, asetati kohe naiste ühiselamu, kuna mehed, arvult viisteistkümmend, korraldust ootama jäid.

Mihkel, kes õuest silmi pesemast tuli, tõi sõpradele teate, et ka vanamees — Jüri Vilgas, on vast tulnute seas.

„Kus ta on?“, päris Ants, sööstudes aknale.

„Ega siit näe, nad istuvad „sara“ all,“ vastab Mihkel, rätikuga nägu hõõrudes.

„Kutsume ta sisse, ühele ikka ruumi leiame, naljavana teine, asetame ta Semjonovi kõrvale,“ ja Ants vaatab küsivalt sõpradele.

„Võiks ju kutsuda, Peermanni kõrval ka veel ruumi, küllap ta ära mahutame,“ vastab Kusti, end narile visates.

„Ära aga liiga kõvasti kutsu, viimaks tulevad teised kõik siia“ hoiatab Kusti väljuvat sõpra.

„Kus nad nüüd kõik tulevad, pole ruumi ja ega nad põrandale ikka heida“ ja Ants väljub ühiselamust.

Natukese aja möödudes lükatakse üks mürinal lahti ja Ants vanamehega astuvad sisse. Vanamehel suur pamp seljas, villane rätik sõlme seotuna kaelas ja jalas säärsaapad.

„No-oo, vaata, ega midagit! Vaatan, kes sealt tuleb ja otse minu poole! Ega midagit, viimaks tunnen ära ja mis mul nüüd häda, kui tuttavad juba ees, näe, teie ka siin,“ kõneleb vanamees silmates Mihklit-Kustit.

„Ikka ühes, kuidas muidu siis. Ühes tegime linnas tembu läbi, ühes lammutame siin kraavi,“ ja Mihkel ulatab vanamehele käge.

„Eks ta ole, nagu lõbusam, kui kõik jälle koos, temp oli see küll, mis linnas sai tehtud, kurat, küll kirjutaja pärast päris ja uu-

ris, ikka, et kes tõi ja millal toodi? Seda ta sinna arutama jäigi, kui mina sealt ära tulin. Las mõtleb ja tassib kapi tagasi, kui ei meeldi, et see toas seisab“ seletab vanamees, asetades oma pambu narile.

„Ei tea, kuhu pärast magama saaks pugega?“ esitab vanamees uue küsimuse.

„Eks ikka saab! Asetame su venelase — Semjonovi kõrvale, seal ruumi küllalt. Mine pane kohe oma asjad sinna, muidu tulevad ehk teised ja siis jääd hiljaks,“ õpetab Ants vanameest, talle kohta näidates.

Vanamees haarab pambu, minnes näidatud kohale. Kui ta parajasti oma pambuga seal askeldab, tuleb Semjonov ühiselamu. Märgates võõrast oma aseme juures askeldamas, ligineb ta kohe sellele.

„Mis sa siit tahad?“ ja Semjonov vaatab küsivalt vanamehele.

„On sul mulle midagi anda?“ kõhuvab Vilgas vastuseks ja arutab edasi oma pambu.

„Mis sa tuled võõra kohale! Mine minema,“ käsutab Semjonov vastasolevale narile istudes.

„Eks olnud see koht sullegi võõras, kui siia tulid! Küllap ta mullegi omaseks saab, ära selle ette muretsegi,“ pistab vanamees vastuseks.

„See on minu koht! kurjustab Semjonov.

„Vai tema koht! Eks sa kuule aga! Teised täitsamehed, ütlevad, et see veel vaba, aga tema laulab, et tema koht! Ütleks sulle, kus su õige koht on,“ toriseb Vilgas, pambu sisu narile paigutades. Toob lagedale igasuguseid, küll suuri ja vähemaid plekktoose, karpe, vitsikuid ja emailitud kruuke.

„Ära aja oma kolu nõnda laiali, ehk muidu näitan, kus su koht on . . .“ vihas- tab Semjonov, lükates vanamehe kraami koomale.

Vilgase-Semjonovi tüli äratab tähelepanu.

Kõik, kes head tööd tahavad, toovad oma kangad ja villad

Karl Vichmann'i

Riidevärvimise ja villaketramise vabrikusse

Pärnus, Jänesselja tänav nr. 7. Telefon nr. 2-45.

Keemiline puhastus.

Kaltsudest villa tegemine.

Hea töö eest on vabrik kaua tuntud. Eksituste ärahooldmiseks palun aadressi tähele panna!

Tullakse lähemale, seistakse ringis tülitsete ümber ning naerdakse. Sinna tulevad kolm sõpragi. Vaatavad, kuidas Vilgas-Semjonov teineteist silmitsevad vihaste sõnnidena.

„Ära lase oma asju kiskuda, ajab viimaks küüneviha täis,“ toetab keegi vanameest, kui Semjonov ta toose ja karpe kokku lükkas.

„Mis sa kisud teise asju, kui sul omal neid ei ole! Või tema näitab mulle kus mu õige koht! Kõtt näitajaks, nagu ma ei teaks, et sinu koht seal, kus väikene auk ja puust korsten, ei tea kuidas sind siin peetaksegi?“ kurjustab Vilgas, justkui hoogu saades ümberseisjate ässitusest.

Lagisev naer täidab ühiselamu.

„Said sa nüüd! Ära mine vanamehega tüli norima! parastatakse Semjonovit.“

Teiste naer ja parastused ajavad venelase turja punaseks. Ta vannub raginal kolmelülilisi, tõuseb ja kihutab rusikaga Vilgase nina all.

„Nuusuta! Kui kana äigan sulle ühe täie, siis käid ühes oma koliga sinna,“ ja Semjonov näitab jalaga nari alusele.

„Mis sa kehkled teise nina all oma rusikaga! Oleks omal rusik või midagi! Pehme ja jõuetu kui lehma udar teine, mis sa

s...ga uhkustad! Naist võid hirmutada, aga mitte meest, kes kõik juba läbi teinud ja ilmas mõndagi näinud, ega sinu taoline ole, kes muud ei tea, kui paastumisest ja risti ette tagumisest,“ ja Vilgas ronib narile. Võttes toose, tahtis neid paigutada riulile. Sirutab ja venitab end, kuid ei küüni kuidagi riulini. Siis silmab ta lähedal puust väikest kasti. Tõmbab selle ligemale, astudes sellele. Nüüd ulatab ta riulini.

„Kurat! Ära tallab kasti mul, no-o mis sa tahad saadanaga teha?!“ vihastab Semjonov ja haarab kasti käepidemest, tõmmates seda kogu jõuga. Kast libiseb äkilisest tõmdest ja Vilgas kaotab tasakaalu. Tiirleb ja vehkleb kätega, otsib tuge, kust kinni haarata, kuid seda mitte leides kukub seliti ühes käesoleva toosiga. Toosi kaas tuleb pealt ja Semjonovi magadisriiete valgub silgu-soolvett.

Semjonov vannub ja ähvardab. Vanamees ajab enese jälle püsti, korjab silgud, ning seisab nüüd nariil, ühes käes plekkkarp, teises silgud.

„Mis sa nüüd ise veel lõugutad? Kes sind käskis kasti tõmmata? Mis see kastile tegi, et ma sellele toetasin? Jää vait, ära urise midagi, või tahad silku?“ ning Vilgas sirutab silgukarbi Semjonovi nina alla.

Tartu Eesti Majandusühisus

Tartus Holmi t. 12-18. Kõnetraadid 10, 10-70 ja 2-61
Abikauplus Tartus, Võru tän. 4. —♦— Kõnetraat 10-30

Laos alati saadaval kõik
põllumajanduslikud tarbed, ehitusmaterjal, koloniaalkaubad.

võtab enda peale piimatööstuse sisseseadmisi.

Masinad tuntud parematest kodu- kui ka välismaade vabrikutest.

**Ostab lina, lina= ja heina=
seemneid.**

See äigab käega. Huupi antud hoop tabab plekkarpi ning see lendab Vilgase käest. Lendavad silgud ja pritsib soolvesi. „Kurat, te jändate oma silkudega!“ pahandab Mihkel, ennast soolveest puhastades, lükates jalaga silgud narilt.

„Oh sa sunnik! Või teise toitu siin loopimas, säh, võta need ka omale,“ ja Vilgas viskab käes olevad silgud Semjonovile näkku.

See puristab, silmi hõõrudes.

„Mis Semjonovil nüüd viga! On kui vetejumal! Pole muud kui võta silk habemest ja hambasse!“ lõõbib Ants, teiste hirvituste saatel.

Vilgase-Semjonovi tüli kestab veel hulk aega, Vilgas naril silke korjates, Semjonov naride vahel seistes ja manades, et kõik kohad silke ja vett täis. Et tüli juba oma haripunktist alla laskunud, lahkuvad tasapisi ümberolijad. Mõned veel seisavad, katkudes ässituste varal tüli uuesti lõkkele puhuda, ent asjatuks jäävad nende katsed. Tülitsejad on isegi vist juba tüdinenud. Nohitsevad vaid veel, visates üksteisele vihaseid pilke. Vanamees korjab viimased silgud, pühib sõrmed pükstel puhtaks ja tuleb sõprade nari juure. Istub narile, paneb piibu suitsema ning seletab:

„Küll võib inimene tola olla! Tuleb ja

ajab aga peale, tema koht ja mine aga minema. Ei tea kust see sinu rohkem kui minu. Ühesugused töölisel mõlemad. Või oleks seal nüüd ruumi puudust, seal seda küll, aga kadedus muud midagi. Ja siis kohe rusikaga ninaalla, nagu sõimamisest vähe oleks olnud! Kurat, silgud puistas ka laiali! Oleks seda teadnud, poleks teisi kaasa võtnudki,“ ja Vilgas sülitab vihaseks.

„Mis sa neist siis töid? Söök ju siit poolt nagu korter ja töögi!“ seletab Kusti.

„Küsi nüüd järele! Mõtlesin, et on nagu parem, kui omast käest soolane ligi, või kellele sa neid linnagi oleks jätnud, oleks raisku ikkagi läinud! Kuidas söök ja töö on?“ esitab Vilgas uue küsimuse.

„Mis ta nüüd on. Pole õieti kunagi saanud veel maitseda. Ega eilsel viga olnud, larbi kere kapsaid täis, nagu kroonumees kunagi, leiad vahest lihagi seest, mis siis viga. Ja töö, noh seda maksa rääkidagi! Tõtt öelda, ega nõnda küll kindlust ehitata, see rohkem lullilöömine kui töötegemine. Täna küll tehtud midagi, saab näha kuidas möödub homme päev...“ ja Mihkel viskab end külliti narile.

„Kaugel ka käia?“ Vilgase pilk peatub küsivalt Mihklil.

„Mis kaugel ta nüüd. Siinsamas lepiku

Balti naftaühing

„Baltonafta“

A. Kuhlmann & Ko.

Tallinn Lai tän. 1. Telefon 14-95 js 2-46.

Pakub tuntud headuses

Vene bensiini, petrooleumi,

mitmesuguseid mineraal-määrdeõlisid, nahvtat, masutti jne.

Oma ladud, reservuaarid, bensiinijaamad, esitused ja osakonnad:

Tartus, Poe tän. 4. Tel. 6-04.	Pärnus, Vee tän. 4. Tel. 1-30.	Viljandis, V. Turu tän. 1. Tel. 2-29.	Narvas, Turu pl. 7-a. Tel. 1-06	Rakveres, Tallinna 32. Tel. 2-65.	Paides, Pärnu 9. Tel. 69.
Valgas, Kesk tän. 20-a. Tel. 54.	Türiil, Viljandi 8.	Kuresaares, Kubermangu 9. Tel. 1-04.	Võrus, Jüri 13-b Tel. 54.	Tõrvas, Veski tän. 3.	

Peale selle igas autoliikumiskohas Eestis.

taga kohe algus, üks pärast lähe kaugemale, ja Mihkel teeb hooletu käeviipe, üle maantee asuva lepiku suunas.

„Muidugi, muidugi, üks pärast lähe kaugemale. Ei tea, kas teevad otse kraavid või sarnased, nagu meie Mukdeni all tegime,“ ja Vilgas tõmbeb narile siksakilisi kriipse.

„Kas sa ka Mukdeni all käisid?“ ja Ants vaatab Vilgasele.

„Ikka, kuidas muidu siis! Punase pileti mehena tegin sõja kaasa. Või seal vähe sai rüseleda! Aga noh, ega see sõda polnud midagi praeguse vastu. Nüüd kõik teine asi. Teised mehed ja teine tehnika! Seal polnud muud kui läksime edasi, kaevasime omale koopa valmis ja istusime sees kui karud. Ja nõnda kuude viisi, vahest lasime ka mõne paugu, nii rohkem „paanlase“ hirmutamiseks ja püssi proovimiseks. Muidu nagu polekski sõda! Aga siis, kui korraga hakkas meid kõrvetama, siis oli vast tants! Tegi venelasele niisuguse sauna, et lase aga olla. Kolm kuud läksime, kaks nädalat tulime tagasi. See vast oli reis! Seal selle kõhagi sain,“ lisas Vilgas nagu vabanduseks oma alalisele kõhale.

„Saapadki sul vist veel samad, millega sa jaapanlase eest lidsid,“ ja Kusti silmitseb Vilgase säärikuid.

„Samad küll just mitte, aga ega nad palju tagasi anna ühti. Need sain Vladivastokist, kui ära hakkasime tulema,“ ja Vilgas vibutab jalgu.

Kummalised on ta saapad. Sääred ja pealised on lappe täis. Isegi lapile on teine paik peale pandud ja nüüd näivad nad otse soomustatuna. Taldu maksa rääkidagi! Jumal seda teab mitmed nahalatakad sinna alla on taotud! Üldpaksust võis siiski seada silma järgi ning arvestada paari tolliga. Kontsad ja tallad tublisti naelutatud. Kuhu Vilgas oma jala asetab, sinna naela pea jäljed jäid.

Vilgas silmitseb rahulolles omi jalavarje ja uuristab ühe „soomuse“ serva kallal.

„Raske palavaga käia,“ sõnab Ants arvustavalt saapaid vaadates.

„Pole viga midagi! Harjund teistega juba, päris mehine kohe. Ega seda ole karta, et vesi siit sisse ehk välja tuleb. Kalla kas või vett täis, mitte tilka ei tule siit välja,“ suurustab Vilgas.

„Kalla kas või vett täis,“ ümiseb Kusti ja vaatab saabastele. Siis valgub vaevalt märgatav naeratus ta näole ja Kusti vilistab.

„Need sul siis päris õhukindlad kohe,“ vastab Ants, Vilgase seletusele.

Kes head tööd tahavad,

saadavad oma linad ja takud ketramiseks

Esimesele Pärnu lina- ja takuketramise vabrikule

Kõnetraat 2-37 Pärnus Asutatud 1909. a.

Palume meie vastuvõtmiskohti tähele panna.

Heade tööde poolest on vabrik juba kaua tuntud.

Töö kiire ja korralik.

„Mis nad nüüd õhukindlad, aga head on nad küll,“ ja Vilgas paneb uuesti piibu hambu.

„Toreda koha omale valinud,“ jätkab ta, „päris oma ette kohe, pole siin teisi tülitamas,“ lausub Vilgas, sõpradele kuuluvat nari silmitsedes.

„Eks ta ikka parem ole kui suurel nari. Ega muidu poleks saanud, aga hakkasime laupäeval varemalt tulema kui teised. Kui teised siia jõudsid, siis olime juba siin vanad olijad,“ naljatab Mihkel.

„Tõsi, tõsi, ega muidu saa, peab ikka natukene mõistust siin olema,“ ja Vilgas koputab omale otsmikule.

„Veele!“ karjub keegi ühiselamu uksest. Hüüdele järgnes rutt ja kolin. Joostakse keeva vee järele, mida antakse naisühiselamus asuvast köögist. Mihkel haarab suure plekkkannu ja hüüab Vilgasele:

„Noh, tule ruttu, muidu võid ilma jääda!“
Tulen, tulen, kuhu minagi jään,“ ja Vilgas võtab väikese kausi.

Uksel tuleb neile vastu Semjonov, suur aurav toop käes. Viskab viltuse vaate Vilgasele ja astub edasi. Jõudes oma kohale, hakkab ta kohe naride kitsas vahekäigus askeldama. Otsib midagi oma asjade hulgast, poeb siis nari alla toimetades seal ning tõustes asub õhtusele einetamisele. Kusti, kes ve-

nelase toimingut jälginud, silmitseb küll teravalt naride vahekorda, ent valitsevas videvikus ei näe sealt midagi.

„Kurat teab, mida see Semjonov seal meisterdas, käis nari all ja nüüd piilub ühtlugu uksele,“ kõneleb Kusti Antsule.

„Mis ta ikka seal meisterdas, otsis ehk midagi sealt,“ ja Ants istub avatud aknale.

Siis tulevad Mihkel ja Vilgas teeveega. Jõudes kitsasse vahekäiku, laseb Mihkel Vilgase ette, kes hädaldab, et vesi ta sõrmi põletab. Vilgas tuleb nagu ta on, poolvimmas, käed õieli aurava kruusiga ees, ent äkisti kaob ta Mihkli silmist. Siis on kuulda pleki kolinat ja põrandalt — naride vahekäigust tõuseb keeva vee aur. Aurust ja naride vahelt kostab vihane vandumine. Vilgas ajab enese püsti ja otsib kausi. Semjonov itsitab naerda ja kõigutab jalgu nari veerel. Vilgas leides oma kausi, jookseb ruttu uue vee järgi. Nõnda pea kui Vilgas on väljunud, kummardab Semjonov nari alla.

„Kuradi venelane, pani vanamehele nõõri jalgu, oleks teise keeva veega kas või ära kõrvetanud,“ kurjustub Kusti, Mihkli sinna jõudes.

„Vaata saadanat, seda minagi mõtlesin, kui vanamees naride vahele ära kadus“ ja Mihkel kallab kruuki teed.

O-ü. „Alko“ Viljandis

Veinid, vahuveinid, liköörid ja napsid kõige kõrgemate auhindadega näitusel ja näitusmessil 1925. aastal „Grand Prix'iga“ kroonitud.

I järgu joogid kõikides sellekohastes kauplustes ja restoräänides saadaval.

Kauplus: — VILJANDIS, TARTU TÄNAV NR. 7. Telefon 39.

Vabrik ja pealadu: VILJANDIS, LOSSI T. NR. 34. Telefon 23.

Ladu ja kauplus: TALLINNAS, S. KARJA t. nr. 20—8.

A/S. K/m. „ESTIKA“. — Telefon 12-67.

„Põhja Marjaveini Tööstus“

Soovitab kõrges väärtuses KODUMAA VEINE:

Portvein, Madeira, Scherry, Malaga.

Õuna ja sõstra veine, PARSAK ja VAHUVeine.

Narva, Viru 15, tel. 88.

„Vaadake, vanamees tuleb!“ ja Ants katkestab söömise.

Nüüd on Vilgas targem olnud. Mütsi on ta kausi ümber pannud, ehk õigemini kausi mütsi ja ligineb nüüd oma kohale, tasa ja targu, jalgu ettevaatlikult järel vedades. Jõudes oma kohale heidab ta tigea pilgu Semjonovile, kes teda sugugi tähele panema ei näi, paneb mütsi ühes kausiga narile, kummardub nari alusele, tõmbab tikust tuld ja silmitseb hoolega.

„Vaatad, kus kukkusid lauad lõhki või,“ lööbib rangisjalgadega poiss, kes istub nari veerel ja kellel suu parajasti toitu täis.

„Mis sa inisid veel seal! Omal suu täis, saa õieti rääkidagi, aga mees kohe nõökama,“ sõitleb Vilgas ja viskab põleva tiku pörandale.

„Semjonov tahtis katsuda, kui kõva su pealuu on, selleks seadiski sulle püünised ülesse,“ lööbib poiss edasi ja pistab terve kartuli omale suhu.

„Mis sa luksutad seal, vaata parem, et kartul sulle kõrri kinni ei jää,“ kurjustab Semjonov oma korda.

„Sul, vana, ei vea täna sugugi,“ jatkab poiss. „Ühe päevaga kaks õnnetust! Siia-tulekul puistas Semjonov su silke, nüüd sind ennast,“ itsitab poiss naerda.

Vilgas vaid nohiseb vastuseks.

Tükil ajal valitseb ühiselamus rahu. Juuakse teed, luristatakse ning harva praotab mõni oma suu kõneluseks. Siis lõpetab rangisjalgadega poiss söömise, matsutab suud ja võtab seinalt lõõtspilli.

Kääksutab esiti niisamuti, nagu proovides, ent siis tõmbab pea õlanukkide vahele ja laseb „Porilaste marssi,“ nii et ühiselamu kõmiseb. Marsile järgnevad uued lood. Mõned tulevad, istuvad mängija lähedusse, vahivad poissi ning ta põlvedel hüplevat pilli ja vaikivad. Vilgas lõpetab söömise, paneb kraami kotti ja läheb sõprade nari juure.

„Kaunis lõbus elu siin!“ ütleb toetudes narile.

„Mis lõbus ta sul on, kui sulle püünised kui jänesele üles seatakse,“ pistab Mihkel.

„Ega ma seda nüüd! Ma ikka pilli kohta ütlesin, et lõbus värk siin,“ õiendab Vilgas.

„Ah, pilli kohta, kust mina seda teadsin,“ õiendab omalt poolt Mihkel.

„Sa ära Semjonovile seda kingi! Oleks sind võinud ära kõrvetada, kas sa nõõri siis ei näinud?“ pärib Kusti.

„Vaata saadanat, või tema oli siis ikka. Küllap ma juba paraja aja tasumiseks leian. Kui kukkusin, arvasin, et oma jalg jäi ehk teise taha kinni, aga vaata venelast, mis ta

Rahavaesel ajal

on Teil võimalik palju raha kokku hoida, kui Teie suitsetate häid l-se sordi

India

paberosse

25 tükki **kõigest 20 senti.**

A/S „Vill“ Narva

Tallinna vabriku ladu

S. Karja 14.

Valmis milanaise kleidid, blusid ja kõiksugu pesu, šallid, sukad, sokid. **Milanaise** ja siidi pesutrikood meetriviisi. Vabriku hinnad.

Puuvillane lõng värvitud ja merkeriseeritud.

välja ei mõelnud. Aga noh, oodaku ta veel, ega siin täna viimast päeva olda. Ise istub püha näoga naril, pilguta mitte silmagi, kui ma naride vahele kadusin. Aga justkui noaga lõigati jalad alt,“ ja Vilgas muheleb isegi naerda.

„Kostja!“ hüüab keegi heledal häälel.

„Mis kostjat sa siit otsid?“ ja Ants vaatab välja. Akna taga seisab naine, vaadates Antsule.

„Semjonovi tahan!“ ja naine pilgutab silmi.

„Semjonov metsas, puu otsas,“ viskab Ants vastuseks ja tõmbab end tagasi.

„Kuule Semjonov,“ hõikab Mihkel, „üks „lehtsaba“ tahab sinuga metsa minna,“ itsitab Mihkel naerda.

„Kes see „lehtsaba“ muu on kui ta oma eit!“ hõigatakse Mihklile pillimängija juurest vastuseks ja seal lagistatakse naerda.

Semjonov litsub paar tüsedat sarvilist ja väljub ust paugutades.

„Vaata, Ants, kuhu nad lähevad?“ tõukab Mihkel Antsu.

„Õige asi mida vaadata, mingu kus tahavad,“ ja Ants sulle silmad.

Tumenevas videvikus vilksatuvad põlevad tikud, hõõguvad paberossid ning naridel askeldavad aluspesus mehed. Rangisjalgadega poiss lõpetab mängu. Paneb pilli seinale ja väljub ühiselamust.

„Tarvis õige vaadata, kuis selle magamisega hakkama saab,“ hakkab Vilgas liikuma oma nari poole. „Kuna hommikul tõusete?“ seisatab ta uuesti.

„Kell kuus! ja Kusti võtab pintsaku seljast.“

Askeldavad veel mõned üksikud.

Mõnest kohast tõuseb juba norin. Kõneletakse pikali olles, ent seegi vaibub. Peagi täidab ühiselamut norin ja pahin. Kostub siit-sealt imelikke hääli ja õhk muutub raskeks.

Ants tõusis, avas aknad ning vaatas taevasse, kus vilguvad üksikud tähed. Kaugel kõmiseb vanker kivisel maanteel ja eemal linnast kostab vile huige. Tasane ja värisev.

Ants heidab pilgu magavaile kaaslasile ning laskub narile. Kusagil kõneletakse, hääled tõusevad ja kaovad. Üksik sääsk saeb virinat laulu naridel lebavate meeste kohal, ning mõni magajaist ümiseb unes, liigutades abitult käsi ning väherdades kõval naril . . . Nõmme, 6 aug. 1930 a.

Meie kontor asub

Narva maanteel 42,

oma majas (sissekäik Kreutzvaldi tänaval).

Müüme laost suurel arvul: parimat Englise ja Ameerika nisujahu, kartulijahu, mannat, riisi, suhkrut, herneid, rosinaid, otri, rukkeid, kaeru, Ameerika searasva Morris & Comp.

j. n. e.

J. Habicht & Ko.

Import-kontor

Kõnetr. 7-12.

A/S. Odori lõhnaõlid ja kólniveed:

Chypre, Königsflieder, Quelles belles fleurs, Daphne, Orchidee jne. on oma headuse poolest kuulsad.

Ostke ja proovige.

Mõra südames.

Fred Pelton. Novell.

On möödunud nädalad. Päevad täis päikest ja puhkust. Ent nüüd läheneb lõpp paratamatult. On nii kahju lahkuda vaikse metsa rüppest ja sinetava järve äärest — siirdudes linna kärta ja hingematvasse suitsu.

Hiline õhtu. Istun aknal vajununa sügavasse mõtteisse. Taeva kumeruses siravad tähed ja kuu hõbetanud vaikse järve. Maanteelt kostab kaugenev sõiduki tume mürin ja lähedal asuvas rukkis välib rääk kõrvulõikavat laulu.

Saabuvas öises hämaruses ristlevad nahkiired. All, tare juures kõnnitakse, keegi kõhib, kostab kinnilükatud ukse paukumine ja siis valitseb vaikus. Avat aknast koilib lendab tupp, tiirleb helkiva lambi ümber, suurudes end kuumale klaasile ning langeb lauale. Hukkumise eelses heitluses ta niitunud jalad ja tolmukarvalised tiivad värisevad. Võtan ta laualt ja langetan avat aknast alla — pehmele murule.

Hinge asub seletamata ärras tunne. On kahju kõigest. Teistest, lähedaist ning kaugeist. Ja hukkunud liblikast!

Toetun pea akna raamile, sulgedes silmad. Ohk vaikne ja tume lilled lõhnast. Kaugemal, mustava kuusiku varjus kuulen mere tasast hääletsust. Vood veerevad tasasel heljutisel rannale, niisutavad sõmerliiva ning heidavad sinna teokarpe.

Avan silmad. Pilved tõusnud, kaetud on siravad tähed ning kuu peitnud enese pilvesse. Eemal läbi puie kumab tulukene.

Tulukene, mustavas öös! Tulukene, „Valge suvila“ ärkli toast . . !

Valgus Silly toakesest . . !

Värin läbistub, südames heliseb rõõmus heli, mõeldes Silly'le.

Mõtlen homsele, mil näen teda. Ent samas poeb kurbus ja lein rindu. Homme on viimane päev möödunud päevade, nädalate sarjast, milliseid veetnud ühiselt. Homme korraldab vana Veber — Silly isa — lõpppeo ning siis lahkuvad. Lõppend on meie ühised rännakud metsis ja aeg, mida pühendasime vaid teineteisele.

Önn üürike ja habras-kui suvi öö sumedused. Kas katkeb kõik nüüd, või kestab too edasi . . ?

Silly on loobunud sellest kõnelemast. „Aeg pidada otsustama — ja seda lähemal ajal,“ — on ta naernud, hellalt laskudes oma peakese mu õlale, kui olen katsunud selgitada olukorda ning jõuda selguse endi vahekorrist.

Ent homme peab selguma, peavad kaht-

lused purunema mis ajuti hinges pesitsevad. Tahan jõuda selgusele, et kustutada kahtluse leegitsusi hinges — mis värisevad ja sünnitavad valu, kahtluste ja igatsuste kaasas.

Kui mitte muidu, siis kõnelen vana Veber'iga. Ei ole loota sealt lahtise käega vastuvõttu ega ka kõigutamatu vastupanu.

Olen kõnelenud sellest Silly'ga. See ei näi talle eriliselt rõõmu sünnitavat. On suhtunud sellele põiklevalt, kästes oodata, ning üle minnes kiirelt teisele kõnelusele.

Võib olla olen eksiarmisel, kuid näib et on sündinud tas muudatus. Kui on seegi sündinud, mis on tas peidetud hoolega, pole midagi märganud, vaid tunnen. Ja see võib petta. Möödunud mai piltidest püsib kaunimana, selgemana meele too hetk, millisel seisin esmakordselt „valge suvila“ aias. Too oli ilusaim õhtu ning meelepäisavam.

Seisime järve kaldal, silmitsedes päikese loojangut. Vaadeldes päikest otsekui oleks ta hukkumas, kui värises ta viimane helk, veripunase lõõmava leegiga mängides Silly saledail kehavormidel ning ta õe — Ela kaharais juustes. Oli punane ja varjud värisesid. Silly silmad pildusid kuldsädemeid ja Ela naeris heledamat kuljuskõinalist naeru.

Silly kohtas mu vaadet, langetas oma pilgu, seda peites sametripsmete varju. Vana remmelgas kohises, lehed lipendasid õhtu tuules ning vette ulatuv oks pani järve pinna nõrgalt virvendama.

Silly kohendas rätikut õlal, tasane värin läbistas ta keha, pannes värisema ta kumeraid rinde.

Oli kummaline ja võluv suviöö.

Öö, kus Silly silmad pildusid kelmikaid pilke ja Ela naeris, muretumalt elurõõmsalt . . .

Jalgade higistamine

on ebahügieeniline, ebamugav ja eemale-tõukav pahe, mida kõrvaldab 1 kärbi

higipulber „Sec“

tarvitamine.

Müügil apteekides ja robukauplustes.

II

Vana Veber korraldas mai lõppupee.

Ohtuses ämaruses vilkused tuled Hiina laternais. Puie vahele olid tõmmatud traadid ning seal ripnesid, kiikudes ohtuses tuules, paberlaternad. Too oli omapärane, kirev tuled meri. Murul ja jalgteil karglesid, punased, kollased, sinised ja lillad varjud.

Aias liikusid, jooksid ja hõiskasid peolased.

Too oli käratsev, mitmekesine seltskond.

Uhkeldasid noore Veberi kaasteenijad kuld nõobilistes amatkuubedes, särasid tuledle välgatusel kuldsed õlalapid ja tärisesid kannused. Olid siia tulnud ka vana Vebri sõbrad, kellest midagi rohkem ei teatud kui, et olid kogunud endile sarnadusi igasuguste lubatud ja lubamata kombinatsioonidega, olid tõusikud, kes sõdade ja revolutsioonide keerises olid mõistnud ei millestki varandust kokku ajada ning nüüd liikusid laisalt jalgu järel vedades ja esitasid oma pärast „seltskonda“.

Vana Veber tiirles ühe juurest teisale. Kõneles ja seletas. Pani jämedad põidlad vestitaskuisse, trummeldades sõrmedega kõhule. Kui süüdati tuled laternais, tuues kuuldavale imestus-kiitvaid hüüdeid; siis pigistas Veber kinni parema silma, pilgutades tähendusrikkalt pahemaga ja ümises.

„Oodake, oodake, see pole veel midagi! Pärast imestate ja saate kaua veel tänast ohtut mälestama!“

Seisame Sillyga rõdul, silmitsedes käratsevat seltskonda. Tuled varjud sirvendavad Silly valgel rüül. Võtan ta käe, surudes sinna suudluse kirglike, palava. Käsi väri- seb, Silly vabastab selle.

„Kurt, kallid, ettevaatlikult, keegi võib näha!“

„Kardad sa?“

„Ja-a! Ei taha, et saaks keegi teada.

Vähemalt soovin, et jäägu see linna minekuni ainult meie teada!“

„Kuid sa lubasid ju tänaseks!“

„Aega on! Pole tänane päev selleks kohane. Ei kõnelenud sellest ka isaga!“

Tahan vastata Sillyle, ent läheneb vana Veber oma ühe ärisõbraga. Süütavad sigarid ning kõnetavad:

„Nõh . . . hm . . . kuhu siis Partsi Jüri jääb! Tuleb, kõh . . . kõh . . . miks ta tulemata jääb. Meil temaga suured kavatsused ja ilusad plaanid! See on vast äri mida kavatsen teha! Kui läheb kõik korda, ja miks ei peakski minema, siis teen vast pea!“ ja vana Veber teeb käega laia lligutuse,

„Aeg juba hilja, kell saab kümme, ega nüüd siis sõitu enam tule?“

„Sõitu!? Mis sa mõtled, et Jüri sõiduga tuleb! Ää ole rumal, milleks siis antud on? Või tal raha vähe, seda puru tal küllalt. Ta on nupukas poiss ja ärimees läbi ja läbi! Kuid nüüd tule Peeter ja teeme ühed tublid klafid“ ja Veber ligineb meile. Meid märgates seisab, heites Sillyle uuri- va vaate.

„Mis teie siin teete?“

„Kas sa ei näe, et istume!“

„Kellegi istumine siin pimedas.“

„Kus valgem on?“ ja Silly hää väri- seb.

„Valgem seal kus teised, miks teistega ei ole. Vaata sa mul . . .“ ning vana Veber kõigutab sõrmustatud näppu.

Vana Veber ühes sõbraga eemalduvad.

„Silly, mida see tähendab?“

„Kurt, andesta! Näed, et ta on pisut purjus“, ja Silly surub sõrmed tugevasti mu käsivarrele.

„Silly, tule lähme jalutama.“

Jalutades vilkuvaist tullist valgustatud jalgteil, eemal käratsevast seltskonnast, surun huuled ta käele.

„Silly, armastan sind . . . lõpmatult armastan . . .!“

„Tasa Kurt, keegi tuleb!“

Lähenevad hääled. Kostab Ela trillastav naer ja siis kohtame teda kahe saatjaga.

„Oo — o teie! Kus teie siis kogu aja olete olnud?“

„Jalutasime, kavatsesime minna järvele, ent siis meelestus, et puudute teie preili Ela. Jätsime endi kavatsused ja ootame kuni saate aega, et tulla meiega järvele. Oli teil igav meiega?“ ja vaatan Ela'le.

„Igav, ei“ ja Ela hääles kostab irooniline heli, „peale ohtusööki tingimata lähme sõudma, teie tulete muidugi ju kaasa,“ pöörab Ela enda saatjate poole.

„Teie loaga,“ ja tänu saadab kannuste tärin.

Eemalt läheneb auto.

Parimad iluduskreemid

on

A/S. Odori:

Kasekreem
Odor kreem
Goldkreem

□ □ □

„Kes?“ ja Ela vaatab küsivalt.
„Teile kaval, preili Ela,“ ja katsun naeratada.

„Mulle, aga mitte Sillyle,“ ning vastuses tundub piste.

„Teile, teile preili Ela!“

„Kust teie seda teate?“

„Kuulsin kui teie isa kõneles oma hilisest külalisest ja sellest, et määratud see teile, pidi olema määratu rikas ja ületumatu ärimees! Soovin õnne . . .“ ning kumardun.

Kohtan Ela vaatega. Ta silmad hiilgavad vilkuva tule helgist ja neis õögab tuluke. Pole kunagi varemalt näinud ta silmi sarnasena. Hetk valdab mind mingi arusaamatu, mõistmatu aimdus, ent see haihtub. Näis kui oleks hiilganud Ela ripsmeis pisarad, kuid see võis olla petlik ettekujutus.

„Pole vaja õnnesoove,“ ja Ela hääli väriseb. „Lähme siis, kui teid huvitab tutvus mu kavaleriga,“ Ela rõhutab eriliselt viimast sõna, heites püsiva pilgu mulle ning pöördub, sammudes kaaslastega aiavärava poole.

III.

Istume Sillyga vana remmelga tüvil, okstest ja põõsastest varjatud kohal.

Läbi öise hämaruse tungib sirinal rakett ja lõhkeb paukudes kõrgel õhus. Esimesele järgneb teine . . . kolmas ja õhk kajab nende lõhkemistest. Tungivad pimedusse värvilised tulejooned ning järvel helgib varjundeist. Suvila esisel, järve kaldal süütuvad pengaalituled. Järve kaldal looklevad värviliste ussidena, sini, punased ja rohelised tuled. Õhus värisevad ja kustuvad kõnelused ja hõisked.

„Kurt, kui ilus on tulede mäng“ ja Silly toetab pea mu õlale.

„Ja . . . Silly!“

Järvel kiigub tulestatud lootsik ja kõlab laul. Suvila esine valgeneb, on kuulda kerget sahinat ning alustab tulevärk keerlemist.

Kuldse vihmana tungivad öise sumedusse sätendavad sädemed, pimestades silmi. Ravigesed ning hüpeles karglevad murul põlevad paberkonnad. Õhus heljub paberi lõhn ja suitsu vinetis. Kustub tulevärk, jäävad harvemaks hüpelevad konnad ja raksatab veel mõni üksik rakett.

Eemal teel vilguvad liikuvad tuled.

Läheneb vana veber Partsiiga.

Laternad liiguvad nende kätes, varjud karglevad murul ja põõsastes.

„Kuule vana, see asi ei paista olema korras! Kus ta siis on? Nägin teda ometi siia poole tulemas. Sa ehk valetad ja tahad panna mind uskuma, kuna lood, siin hoopis teiseti on!“

„Ära muretse, Jüri. Küllap ma asjad korda sean ja minu sõna juba murrab. Kes siis peremees majas? Silly . . . Sil . . . ly . . .“ hüüab vana Veber.

„Ehk läks järvele,“ sõnab mitte vastust saades.

„Ei teda seal ole, nägin kõiki kes sinna läksid!“

Seisame vagusi paigal, vaadeldes eemalduvaid kogusi. Vilguvad tuled ja kõmisevad hääled.

„Silly, isa ja Parts otsivad sind!“

„Ja-a!“ ning ühes õhkega tungisid pisarad Silly silmist.

„Silly, Silly, sa nutad!“

IV.

Saabus päev mil külastasin Sillyt. Astudes kivisel parketil, kus sammud kõlasid heledalt valitsevas vaikuses, kus tavaline haigla lõhn mind ümbritses, tundsin hinges hellavärinat. Astusin ettevaatlikult, et sumbutada sammude kõlisevat helinat.

Olin astunud templi, kus valitses kõigeväelise Lunastaja võim.

Siin valitses tema tahtmine.

Siit läkitas Ta maailma inimesi, andes kaasa neile oma ihust armastuse ja kannatuse. Siin kirjutas Lunastaja nende nimed igavese elu raamatusse, kes nõrkesid teel, paludes igavest elu. Keset pühalikku vaikust sündis Tema tahtmisel rõõm ja lein. Valatud pisaratega, mis nõrgusid Lunastaja kuldseesse karikasse, lunastati kannatused ja piinad. Kui lakkasid voolamast pisarad, võttis Lunastaja karika surudes suudluse selle kuldsele veerele. Tühjendades kannatuse karika, niisutas sõrme valatud pisarais ja kirjutas Igavese Elu raamatusse selle nime, kes oli lõpetanud ja lunastanud enese kannatused.

Seistes Silly sāngi esisel, vaadeldes ta kahvatanud huuli, märgati mustendavaid

Eelistatud

Kreeka dessertveinid

à Kr. 4.50 = 5.50

C. Petenberg.

Börsikelder.

Pikk t. 17. Tel. 434-85.

ringe piiramas ta suletud silmi, värises midagi hinges.

Langedes põlvili, võtan Silly kahvatanud käe. See veretu ja külm. Nahka läbistavad sinised sooned ja vaevalt tunduvalt tuikub seal elumahl.

„Silly . . . !“

Suletud silmad värisevad.

„Kurt, sina! Ometi on saabunud hetk kus näen ja võin olla su lähedal. Sa oled hea, . . . et tulid . . .“

„Ei lahkuku kunagi su juurest Silly. Tahaksin soojendada sinu vaevatud ihu enese soojusega ja võtta kannatuse kandami su õlult. Võid sa mulle andestada, et olen valmistanud sulle sarnaseid piinu?!“

„Vaiki Kurt. Ka sinu ema kannatas, sind ilmale tuues. See on meie saatus! Armastada ja elu luua. Kurt, see on nii ilus ja üllas. Näen muret su silmis ja rahutuse värinat huulil. Ära karda, tunnen enese tugevust ja jõudu suurele kohustusele. Kui pimestavad mõistust hiilivad valud ja rahutumas krampes tõmbleb süda, siis . . . Kurt, mõtlen sinule ja tolele kes saab kaunistama meie tulevikku. Siis varisevad valud ja tunnen vere kiiremat tuksumist soontes.

Võtan Silly käe, surudes enda huultele.

„Kurt, kuid nüüd pead sa minema. Tulevad ema ja Ela. On kahju lahkuda . . . ent sa mõistad. Näeme ju varsti . . . siis kui kõik on möödas,“ ja Silly silmis hiilgavad pisarad.

„Silly . . . Silly! Kui lõpeks korra see piin. Kui oleks kõik möödas.

„Kurt, kannatust, kannatust. Kui tunned hinges rahutust, siis mõtle meile ja sa tunned kuidas haihtub kärsitus hinges. Ela hästi . . . nägemiseni ja ära muretse minu Kurt . . . mu armsam . . . Kurt, suudle mind veel kord ja siis lahkume . . .“

Seisatan lävel, heites pilgu Sillyle. Kahvatanud käsi tõuseb huulile saates oma viimase tervituse.

Pea valutab ja kõrvus sähvib kohin. Seisatan viivuks tänaval, tõmmates sügavalt värsket kevadist õhku.

Jõudes koju, ei leia sealtki rahu. Vaevlen rahutuse küüsis, maadeldes tüütavate mõtetega. Peaksin midagi ette võtma, et peletada valdavat nukrust, ent ei suuda. Kõik tundub vastikuna, tühisena. Katsun kirjutada, ent tint kuivab sulel ning noodipaperi jooned moodustavad ühise jämeda, musta joone.

Nõnda möödusid päevad rahutisis ning

ootusis. Ei suutnud enam kannatada toda hirvituvat teadmatust.

Riietusin et minna haiglasse.

Astudes aeda, näen Ela't lähenemas.

Tõuseb esile hinges võimas rõõm, ent siis haihtub kõik.

Näen Ela kahvatanud põski ning pisaraid niisutatud silmi.

„Ela . . . !“

„Lähme tuppa . . . Kurt!“

Ela laskub toolile ja ta pilk eksib rahu-
tult.

„Ela . . . mis on Sillyga?“

Ela õlad värisevad.

„Silly . . . tal on raske valu! Vaevles viimase hinge tõmbeni, kuid nüüd on tal parem, palju parem! Nüüd on ta pääsenud kõigist . . . on vabanenud valudest . . . Sillyt ei ole enam, . . . Kurt, . . . ta on surnud . . . !“ ja pisarad veerevad Ela silmist.

Kuis saabus vaikus ja kustusid helid! külmus haaras südame ja pead litsusid raudsed pihid. Valitsevas vaikus purunes vaevatud hinge usk, tuues esile valusa oige.

„Silly . . . Silly . . . sina . . . ja laps!“

„Kurt, . . . laps on elus!“

Lõpmata tühjusest kõlavad need sõnade helid. Näen mahasurutud pead, liikuvaid ahtakesi õlgu. Näen nutmas neid silmi, mis vaatasid muretumalt elu möllu ja huuled mis naersid rõõmsamat, lustilikumat naeru, on nüüd surutud tummas, tõmbuvas valus . . .

. . . Ent valatud pisarad voolavad Lunastaja karikasse. Voolavad kuni täitub karikas. Siis niisutab Lunastaja sõrme valatud pisarais ja kirjutab Igavese Elu raamatu puh-
tale lehele . . .

. . . Silvia . . .

„Ei, Ela, see pole nii! Silly ei sure . . . ta elab! Elab minu ja lapse hinges igavesti. Kuid Lunastaja, teenäitaja kõigile kannatajaile, miks oled mind nõnda karistanud? Olen kaotanud sihi . . . mis viis tulevikule ja õnnele . . . Nüüd siruta enese kõigeväeline käsi ja näita rada, millisel pean sammuma elu tormisemal ööl . . .

Silly . . . Silly . . . miks pidi see nõnda sündima?

Kuuled Silly mu purustatud hinge hüüdu mis läbib ilmaruumi, et jõuda sinuni? Tahan seni hüüda, kuni oled kuulnud mu palvet ja vastad . . .

. . . miks oli see nii . . . !“

Nõmme, 11. aug. 1930 a.

Halb õnn.

Soome keelest.

Ametasutuses valitses väsitav vaikus. Ainult masinakirjutajate toast kostis aegajalt katkelist klõbinat, nagu prooviks keegi, kas kirjutusmasinad veel töötavad. Ja siis vaikus jälle kõik. Uksehoidja eestoas haigutas nii magusasti, et meelitas sedasama tegema ka noorema notari Pietu Rytköse, kes istus kõrvaltoas kirjutuslaua taga. Hommikune kevadpäike paistis nii kuumalt just notari kirjutuslauale; seegi väsitav ja soojendas. — Täna on ka köetud nagu pakasel talvel, ehkki juba päike annab küllaldaselt soojust. Riigi puud . . .

Pietu Rytkönen istus oma kirjutuslaua ääres päikese käes, korraldas pabereid ja siunas endamisi. Ta on täna jälle pidanud saama tunda töö algusest peale, et tema on üksi, ja ainuke kohal, ta võitles enesega, kas temagi ei läheks veidi jalutama ja ilmuks taas siis, kui kõik teisedki.

Kuid ta tahtis olla täpne ja korralik ametnik. Ta arvustas valjult ja avalikult neid kaasametnikke, juhatajast alates, kes tarvitsid ametaega kõiksugustele muudele asjadele. Alles hiljuti oli ta ära ütelnud temale pakutud kõrvalteenistusest, sest väitis, et see sünniks ta ameti kulul. Need, kes tulevad alles poolest päevast või astuvad ainult hetkeks sisse, et siis pärast jälle ajada oma eraasju, need ju otse varastavad riiki. Hiljuti alles oli töövõljalikuse tõstmiseks ametasutuste tööaeg ümber korraldatud ja antud karedamad määrused, kuid tegelikult ei toonud see asjasse muutust. Seda on praegugi näha, tööaeg on alanud juba pool tundi tagasi, kuid maja on tühi, — vanemad ametnikud võtavad endale vabaduse ja nooremad jälgivad nende eeskujul!

Pietu tõusis, kõndis mõned sammud ning vaatas mitmest lahtiolevast uksest sisse. Tühjad! See oli ju päris kuritegu, tema ei oleks neist milgi tingimusel võtnud eeskujul.

Ta istus uuesti paigale . . . ehk küll täna temagi oleks tahtnud minna veidi jalutama . . .

Ümber nurga restorani jooma klaas õlut, — sest eile õhtul oli kaua olnud ülal. See ei kestaks ka kauem — kui käik telefoni juurde . . . viie või kümme minuti pärast oleks ta jälle tagasi.

Pietu tõusis juba toolilt, et väljuda, kuid istus uuesti. Talle omane aeglus hoidis teda tegemast kiiret otsust. Vahest hakkab uksehoidja küsima, et kuhu nüüd . . . või mis sellestki, ta ise ju ka tihti kümne minuti

asemel tund aega väljas asjatoimetusel, nagu kõik teisedki.

Äkki kostis keset väsitavat vaikust võõrastav jutukõmin . . . uksehoidjat kuuldi tavatavalt lühidalt ja külmalt, nagu talle omane oli rääkida võõrastega, kes vahel tulid ametiasutusse midagi küsima. Sest see on nõndanimetatud üleliigne rahvas, kellest nii pea kui võimalik püütakse vabaneda. Läks ta juba . . .

Kuid see ei läinudki. Ei leppinud uksehoidja tagasitõrjuva vastusega. Võttis ülikuue ja astus sisse . . . Mis pagan . . . ? Vannaldane ja hästi rõivastatud härra, iseteadvate ning kindlate näojoontega, uuriva, julgunud pilguga; astub enne töödootava masinakirjutajanna tuppa, hetk hiljem Pietu laua juurde, küsides peajuhataja järele.

„Reisil,“ oli Pietu lühike vastus. Tuleb alles nädala lõpul.“

Selle järsu, ähvardava vastusega lootis Pietu nii ruttu kui võimalik vabaneda tüütavast pealetungist. Kuid mehel ei näinud olevat tahtmist lahkuda.

„Ehk võiksin rääkida juhataja kohuse täitjaga.“

„Teda pole veel ametisse tulnud.“

„Millal ta siis tuleb?“

„Võib olla poole tunni pärast ehk . . .“

„Istun siis ja jään teda ootama, mul on asja . . .“

Pietu kokkus, kartis pikka, igavat jutuajamist, ning jätkas kiiresti:

„Vahest läheb tal kauemgi aega, ei tea kindlasti . . . Ta ei ole midagi teatanud . . .“

Võõras istus sellest hoolimata mugavalt tugitooli, hakates sorima portfelliga leiduvaid pabereid, öeldes: „Ju ta ikka varsti tuleb, kannatust . . .“

Halb asi, pomises Pietu endamisi, kummardudes paberite kohale. Nüüd ta istub siin pool päeva . . . sest kes nende härrade tulekut teab. Ja veel pealegi siis, kui tema, Pietu, kavatses minna kustutama janu.

Oleks ta jõudnud minna varem, ei see sissetungija — sarvik võtku — poleks tedagi leidnud eest. Kuid üks see ole ka andeksandmatu ametnike poolt nii kaua olla ära . . .

Möödus veerand tundi. Ametiasutuses valitses ikka veel sügav vaikus. Harva kuuldus masinakirjutajate toast tasast naeru, siis jälle eestoast uksehoidja mõnusat haigutlemist . . . Võõra kael hakkas vähehaaval punetama — ons palavus mõjunud? — Viimaks tõusis ta veidi närviliselt, vaatas

teise tupp, seisatus Pietu ees ning küsis kärsitult:

„Kust toast võiksin leida teisi juhatajaid? Ju ikka mõni neist siin on!“

„Ei, ei ole veel,“ kinnitas Pietu külmalt, „nad pole veel tulnud . . .“

„Millal nad harilikult ametisse tulevad?“ küsis võõras veel täpsemalt.

See küsimus vihastas Pietud.

„Millal keegi jõuab!“ Kuid leidis sellegi poolest tarviliku olevat seda lauset veidi pehmemdada, ehkki teadis, et varahommikul neil on igäühel veel mõni kõrvalamet: „Küllap neil vist praegusel hetkel on mõni koosolek mujal ametkonnas.“

Võõras näris huult.

Imelik! Kuid kus on siis kamrer?“

„Kamrer?“ kordas Pietu veidi nürilt.

„Ta on vist oma toas . . . ma lähen vaatan.“

„Sarvik võtku, ons vaja joosta niisuguse tulija pärast!“ siunas ta endamisi trepist üles minnes. Inetu ongi jätta teda, nooremat notari, kogu ametkonna eest vastama.

Ei olnud käepärast ta jaoskonna ülematki.

Halb õnn. „Osakonna juhataja on käesoleval silmapilgul naabriosakonna raamatupidamist revideerimas. See kuulub ta ametkohustuste hulka.“ „Aga sekretär, asja esindaja vähemastki peab siin olema. Vajan tungivalt temalt mõningaid seletusi.“

Pietu süda hakkas põõritama. Ta ei teadnud mida vastata; siin siis oli näha, mida tähendab eraasjade toiming ametlike töötundide ajal. Sekretäril on väike palk ning suur pere. Ta nüüdki advokaadibüroos nagu igapäevgi . . . ent harilikult astub enne oma eratoiminguid ametasutusse sisse. Täna pole käinudki, seda pidi Pietu ütlema uudishimulisele.

See vaatas imestanult, kuid enne lahkumist astus ukse juure tagasi, kõrgendades häält ja ütles.

„Ütelge juhatajale ja teistele ametnikele, et mul on eeskiri valitsuse poolt revideerida uue tööaja-määruse täitmist, — siin kaart. Kuid nüüd ei tarvitsegi mul enam revideerida . . .“

Tervitas külmalt ja läks Pietu seisis hetke hämmastunult, vaatas siis kaarti, tuletas nime meelde ning punastus, häbenedes ametkonna pärast. Talle tundus, et oleks pidanud võõrale katsuma seletada asja. Noolena jooksis ta eestuppa, kus võõras parajasti palitit ajas selga, kummardus sügavasti ja hakkas seletama hädalisi hääli:

„Imelik juhtumine täna . . . see pole nii harilikult. Tööle tullakse meil muidu ikka täpselt.“

Võõras naeratas, muheles Pietule heatahtlikult, kummardus ja väljus.

Pietu vaatas tuimalt uksehoidjale ja sõnas:

„Pagan võtaks!“

Uksehoidja vaatas seletust ootavalt Pietu otsa. Siis seletas Pietu talle ja masinakirjutajale, kes juba ukse aga kuulatades võõra kõrgendatud häälest olid märganud midagi ebatavalist. Mis sellest küll võis tulla? Nüüd pandi telefonid helisema, et hiljaksjäänud ametnikele saata hädateated. Pietu istus iseteadlikult oma laua taga, vilistas ja tundis kahjurõõmu. Nii see ikka läheb, kui varastatakse riigi aega. Oli veel Jumala õnn, et tema, Pietu, oli jäänud kohale, ametkonnas oli vähemasti keegi, kes võõravastu võttis. Harilikult temal, Pietul, oli halb õnn, pahem kui teistel, selle üle heideti isegi nalja. Kuid nüüd juhtus kord ka vastupidiselt, — jumala õnn, et tema ei jõudnud veel minna seda viletsat õlleklaasi otsima!

Ähkides ja higimütsis saabusid üksteise järel ametnikud, ja nad kõik tulid Pietu tupp kuulama, mis see võõras öieti oli tahtnud ja mida kõnelnud. Pietu rääkis ilustamata, et võõras oli alguses olnud kannatlik, vähehaaval aga vihastunud, kuid siis jälle naernud. Härrad vaatasid üksteise otsa ja uurisid Pietult, kuidas ta asja oli seletanud. Tema oli ju tahtnud kõike lasta paista, paremas valguses. Kuid see võõras nägi ju oma silmaga: tühi maja!

„Nii, kuid sina oleksid pidanud võõrale paremini seletama, et meie kõik nii või teisiti ajasime ametasju, et meil olid hädatarvilised toimingud . . .“

„Ja helistama meile kohe, kutsuma . . . Ning otsima kohe talle tarvisminevaid teateid . . .“

„Tegid halvasti . . .!“

Niimoodi noomiti nüüd teda. Lõppeks langes kõik häbi ja sissekukkumine Pietu vaasekese süüks. Hammustavalt tähendati, et Pietu nähtavasti ei tahtnudki kaitsta ühiseid huvisid; tema ise oli tahtnud oma täpsusega kiidelda.

Pietu püüdis end kaitsta, kuid asjata. Lõppeks see vihastas teda. Või temast teha seki siis nüüd patuoinas, temast, kes katsumus teiste hiljaksjäämist pehmemdada, temast, kes ära oli öelnud temale pakutud kõrvalametist, kuna see oleks nõudnud temalt osa ametiaega, — nõnda kui kõigilt teistelt . . .!

Ta pidi meeleshärmast lõhkema ja pidi panema prundi suu ette, et ei räägiks üleliigseid sõnu, ei ütleks kõike, mida mõtles. Kuid nii oli Pietu ärritatud, et kui härrad

viimaks lahkusid ta juurest, ei suutnud ta enam töötada.

Ta pidi saama kõige selle ebaõiglase mõnitamise peale puhast õhku, pidi rahustama end veidi. Ta viskas palitu selga ja tormas trepist alla.

Kiusu pärast tahtis ta nüüd neelata selle õlle, millest oli unistanud. Küll see nüüd maitseb!

Kuid sel ajal kui jõudis oma ärritatud tunnetega lähema tänava nurga taga asuvasse restorani, tuli vana peenikene, uuriva pilguga härra tagasi ametasutusse. Ta tuli sinna viisakalt ja külmalt, nagu poleks midagi juhtunud, palus rääkida abijuhatajaga kes nüüd oli töötoas, ning kohe kutsus sekretäri tooma härrale soovitud pabereid. Täpsad, rahuldavad teated sai ta kõigile pärimistele, ning niisama mööda minnes palus seletust selle üle, mis eraasju ametnikel oli ajada.

Kõik olid oma kohtadel, suled krabisesid, kirjutusmasinad klõbisesid, töö läks nii nagu õlitatult. Võõras tegi märkmeid, tänas ja tõusis, et lahkuda. Nagu mööda minnes nimetas, et käinud juba mõni tund tagasi siin ja küsis seda noort notarit, keda ainukese ametnikuna siin oli kohanud. „Ah, jurist Rytkonen, just praegu oli ta siin,“ teatas juhataja, vist läinud kuhugi asjatoimetusele.

Peaaegu tähelepanematu naeratus mängles vanahärra huultel. Ta vaatas hajameel-

selt töötamist ning sõnas siis veidi muutunud hääli. „Nii nähtavasti hetkeks kuhugi läinud.“

„On põhjust meelde tuletada, et amet-aeg ei ole asja ajamiseks. Töötunnid on kindlaks määratud ja neist peab täpselt pidama kinni ametkonna oma töö huvides. Erilise põhjusega ei ole sel ajal ametist minnek lubatud. Palun teid veel kord —“

Ametnikud, kes uudiskimuliselt jäid kuulatama, said küll aru, keda mida ta mõtles. Kuid nad tahtsid seekord teha äraolija patusemaks.

Kui Pietu veidi aja pärast tuli oma õllejoomise reisuks, kogunesid kõik kahjurõõmsalt talle seletama, mis oli juhtunud, ja et tema, just tema, oli saanud ametliku noomituse äraolemise pärast. Kus ta oli olnud? küsisid nad valjult, ja mis jaoks?

Olin kogu ametkonnast ainukesena kohal ja sain siiski noomituse.“

Ta nõjatas pea käte vahele ja vaatas aknast välja, kust kadusid viimased kevadpäeva sädemed. Tuba oli jäänud hämaraks. Hetke eest oli olnud veel valge.

Tema mõttekäik oli samasugune. Ta tundis, et on kannatanud ülekohtu. Kuid kes selles oli süüdi, seda ei suutnud ta endale seletada. Kõik oli juhus, õnne vipeused. Miks oli just tema täna pidanud välja minema vastu oma harilikele harjumustele. Kõik süü oli selles, et temal oli halb õnn.

Riidevärvimise vabrik ja keemiline pesemiskoda

R. Natus, Viljandis

Vabrik võtab tööd vastu:

Tallinnas — Narva mnt. 26; S. Pärnu mnt. 33; Harju t. 29. Tartus — Riia t. 2; Raatuse t. 16. Paldiskis — L. Rästase juures. Paluoja — H. Risti juures. Tapal — W. Gabriel'i juures. Raplas — A. Koldits'i juures. Haapsalus — I. Lasy juures, teistes linnades ja maal.

Põllupidajad ja kalurid!

Miks ostate mootoreid välismaalt, kui riikliku proovikoja katsed tunnistavad, et kodumaa mootorid paljudest välismaa omadest kaugelt ees on.

Esikohale kodumaa mootorite proovimisel tulid

M. SEILERI mootoritehase mootorid,

missugused solidse ehitusega, konstruktsiooni vigade eest vastutus 1 a. peale, väga ökonoomsed: küttekulu 10 hob. jõul. mootoril 283 gr. h. j. tund. Ümberkäimine lihtne, alati töövalmis, ilma tõrkumiseta, ka külmal ajal. Mootorid töötavad praegu **merevæes, piirivalves, raudteevalitsuses**, rongide elektrivalgustuse alal ja **omavalitsuste** asutustes.

Viimasel Tallinna Põllumeeste Seltsi näitusel **1. auhind**.

Järelepärimistega pöörata

M. Seileri mootoritehas, Pärnus, Rääma tän., telef. 268, kort. 222

Autoliin

Pärnu – Tallinn – Pärnu.

Ühendus igal äripäeval.

Väljasõit Pärnust Tallinna poole: Rütli tän. 51. tel. 204 kell 5.30
Pärnu-Jakobist kell 6.10

Väljasõit Tallinnast Pärnu poole: Inseneri tän. 1. tel. 862 („Cr.
Mariina“ kõrval) kell 17.30.

Sõiduhinnad: Edasi-tagasi 10 kr., üks ots — 6.50.

Piletite eelmüük: Pärnus, K. Siitan & Ko. äris, Rütli tän. 51,
tel. 204. Tallinnas: Reisibüroo, Pikk-tän. 6, tel. 2020. Väljasõidu
kohal Firma Friedrich John, Inseneri tän. 1, tel. 8-62.

Liinipidajad.

Kolmas Tartu Laenu- ja Hoiu-Ühisus

Tartus, Suurturg 8. — Juhatuse telefon 11-13. — Üldtelefon 99.

AKTIVA. Arvete seis 30. juunil 1930. a. PASSIVA.

Kassa ja jooksvad arved	
teistes pankades	Kr. 112.288,28
Väärtpaberid	„ 16.262,40
Laenud	„ 2.915.813,35
Korrespondendid: „Loro“	„ 53.315,44
„ „Nostro“	„ 1.479,30
Vallasvara	„ 13.454,30
Garantiid	„ 176.192,90
Kulud ja makstud	
protsendid	„ 74.619,66
Muud aktivad	„ 28.923,27

Kr. 3.392.348,90

Osamaksud	Kr. 206.857,97
Tagavarakapitalid	„ 33.170,31
Hoiusummad	„ 1.993.002,04
Riikliste laenude kontu-	
korrent	„ 377.826,81
Kontokorrent ja vekslite	
rediskont	„ 326.059,97
Korrespondendid: „Nostro“, „	„ 52.559,93
Grantiid	„ 176.192,90
Saadud 0/0 ja komisjon	„ 183.818,68
Muud passivad	„ 42.860,29

Kr. 3.392.348,90

Ühisus võtab raha hoiule, annab laenusid välja ja toimetab kõiki muid
pangaoperatsioone.

Liikmete vastastikune vastussumma on Kr. 1.034.289,85.

Juhatus.

Maailma parimad Ameerika Mc Cormick

Traktorid,
Mootorid,
Traktorradrad
Traktorrandaalid,
Vedruäkked,

Kultivaatorid,
Kunstsõnnikukülvajad,
Reaskülvajad,
Rohuniitjad,
Lõikeaparaadid rohuniitjaile (uus tüüp)

Viljalõikajad,
Hobuseredad,
Heinakaarutajad,
Niidumasina vikatikäiad j. n. e.

Teevad talu tulutoovamaks

sest Mc Cormick masinad on ehitatud aastasadade kogemuste põhjal parimast materjalist.

Ainult heast materjalist masin tasub end ära.

Peksumasinatelt võime Teile pakkuda kuulsaid Rootsi originaal „GLORIA“, milliseid õige soodsail tingimusil osta saime ja selle tõttu ka põllumehe tänavust kitsikust silmas pidades müüme neid 20—40 % odavamalt, kui konkurents, kasutades sealjuures ise õige väikese vahekasu.

Kasutage juhust, mis niipea ei kordu.

Maksutingimused on soodsad. Vastutame täielikult iga meilt ostetud masina eest

A.-S. „**Talur**“ Tallinn, Inseneri 3. Kõnetr. 18-17.

Laost saadaval:

Kaksikkolvilised naftamootorid.

tuntud oma konstruktsiooni lihtsuse ja küttematerjali kokkuhoiu poolest.

Junkers-Motorenbau G. m. b. H. Dessau.

Kuulsad Rootsi PUUTÖÖSTUSE MASINAD, täielikud saeveskid ja kastivabriku sisseseaded. S. K. F. Bolinders Finska Aktiebolag. Helsingfors.

TRANSMISSIOONI laagrid, täielikud transmissiooni sisseseaded ja üksikud osad laost alati saadaval. A/B. Svenska Kullagerfabriken, Goeteborg.

MASINARIHMAD: Nahk, balata, kummeeritud-balata, kummist ja kaamelikarvast, kuulsamatelt vabrikutest nagu: Gebrokens, Candy. Resinotrest jne.

ELEKTI-KÄSITÖÖRIISTAD „Black & Decker“i firma. Kiire, hea ja odav töö garanteeritud.

TERAS JA TERASPURU: „Schoeller Bleekmann“i tehaste saadused on rahuldanud nõudlikumadki tarvitajad.

SÕIDU- JA VEOAUTOD „Panhard & levassor“ Paris — on tuntud oma minimaalse küttaaine tarvituse, soliidse konstruktsiooni ja peensusteni viimistletud üksikasjade poolest.

ELEKTRILAMBID „GET“ märgiga on — vastupidavad pörutustele, kokkuhoidlikud voolukuluga ja odavad.

PIIMAKANNUD: Taani toodang „E M“ märgiga — on välja töötatud vastavalt tänapäeva moodsa piimaasjanduse kõrgetele nõuetele.

PIIMATÖÖSTUSE sisseseaded „Frederiksberg Metalvarefabrik“ tehastest — on leidnud laialdase tarvitajaskonna juba Eestis.

Valga likööri- ja napsivabriku saadused oma ülemaa tuntud headuses suurel ja väikesel arvil.

K/M. Vennad Uibopuu, Tallinnas, S. Karja tän. 23. Kõnetr. (2) 17-15 -a (2) 21-28.

Narva kalevi manufaktuur

End. parun A. L. STIEGLITZI kalevivabrik, asutatud 1847 aastal,

Suures valikus: daamide ja härrade moodsad palitu- ja ülikonnariided, kaitseväelaste mantli- ja ülikonnariided ja koolilaste palitu- ja ülikonnariided.

Ladu en gros: Tallinn, Jaani tänav 11, Kõnetraat:
13-84 ja 24-58.

Kauplus Narvas Kalevivabriku juures avatud äripäevadel
kella 9—5 ja laupäevadel kella 9—4.

Kõnetraat 26.

Kirjutusmasin

„CONTINENTAL“

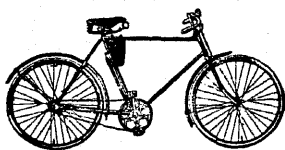
uuem mudel ületab kõik seni nähtud.

Tutvunege temaga ja otsustage ise!

Arvemasinad, paljundamis-aparaadid.

Kaardisüsteem „ACME“ ja igasugused büroo-masinad.

Jalgrattad,

tuntud, vanadest, soliidimaist vabrikuist:

„WANDERER“, „DIAMANT“, „HOPPER“, „SWIFT“.

Maailma parimad Inglis „HOFFMANN“ kuullaagrid

Auto tarbed, materjalid.

Eriosad „CHEVRELET“ ja teistele ameerika autodele.

K.-M. Lier & Rossbaum

Viru tän. nr. 7.

Tallinn.

Telefon 27-34.

Narva Linaketramise Manufaktuur Ühisus

end. linaketramise vabrik parun A. L. Stieglitz

VALMISTAB:

voodilinnariiet, pleegitud
kätterätikuriiet, pleegitud
veekindlat presendiriiet
veekindlat vihmakuueriiet
vaheriiet
purjeriiet
viljakotiriiet ja valmis kotte
põrandariiet
lõnga nõöre ja niiti.

Peakontor: Tallinn, S. Brokusmägi 10.

Kõnetr. 9-13, 9-14.

A.-S. Oskar Kilgas

Trikoo-, pitsi- ja sukavabrik.

Tallinn, Volta 3.

Vabrik valmistab kõrges headuses:

Sukki,	Lastesukki
Sokke	Trikood
Pitse	Paelu
Laudlinu	Spordiülikondi
Siidi, poolsiidi ja villast kleidi,-	pesu- ja voodririiet.
Serge	Crepeline
Rips	Taft
Schoti taft	Crêpe de Chine
Crêpe satin	Mööbliriie

Dekoratsiooniriie, veloutine, milanaise jne.

Kaubad varustatud vabrikumärgiga ja saadaval üle maa.